

Nr 235.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till landsfiskalerna m. fl.; given Stockholms slott den 2 mars. 1945.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 mars 1945.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, EWERLÖF, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie- och finansdepartementen anför chefen för socialdepartementet statsrådet Möller.

Vid anmälan den 4 januari innevarande år till årets statsverksproposition av frågan om anslag till Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar anförde jag under femte huvudtiteln, punkten 207, bland annat, att landsfogden M. Stiernström, vilken förordnats att i egenskap av sakkunnig inom socialdepartementet biträda vid utredning av vissa spörsmål rörande biträdesorganisationen inom landsfiskalsdistrikten och i samband därmed stående frågor, avgivit promemoria angående landsfiskalsbiträdenas löneförmåner samt betänkande med förslag rörande rationalisering av vissa arbetsuppgifter å landsfiskalskontoren. Ifrågavarande förslag vore föremål för remissbehandling och kunde väntas påverka beräkningen av anslagen till landsfiskalernas avlöningar och omkost-

nader. Med anledning därav förordade jag, att dessa båda anslag i riksstatsförslaget blott preliminärt upptoges till de belopp, vartill desamma beräknats för innevarande budgetår.

Med anledning av min hemställan under femte huvudtiteln, punkterna 207—208, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1945/46 beräkna

dels till Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar, ett förslagsanslag av 6 080 000 kronor;

dels ock till Landsfiskalerna m. fl.: Omkostnader, ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

Utöver förutnämnda frågor rörande en rationalisering av vissa arbetsuppgifter å landsfiskalskontoren samt angående landsfiskalsbiträdenas löneförhållanden hava inom socialdepartementet varit under övertvägande jämväl vissa spörsmål rörande ifrågasatta ändringar av landsfiskalsorganisationen inom vissa distrikt ävensom angående förhöjt arvode till vissa landsfiskalsaspiranter. Vissa av dessa spörsmål hava blivit föremål för särskild utredning inom departementet och däröver upprättade promemorior hava remitterats för yttrande i vanlig ordning.

Jag anhåller nu att till fortsatt behandling få upptaga ej mindre dessa frågor, i den mån de böra underställas riksdagens prövning, än även ovannämnda anslagsfrågor. Därvid vill jag till en början i korthet redogöra för omfattningen av de rationaliseringsåtgärder, som föreslagits i nyssnämnda betänkande.

Rationalisering av vissa arbetsuppgifter å landsfiskalskontoren.

Sakkunnigbetänkandet.

I sitt år 1939 framlagda betänkande (SOU 1939: 9) förordade 1937 års landsfiskals- och stadsfiskalsutredning, att landsfiskalstjänsterna icke borde — som i annat sammanhang föreslagits — uppdelas på två befattningar utan bibehållas såsom tjänster av den dittillsvarande typen allenast med den förändring av arbetsuppgifterna, som följde av en reform av skatteuppbörden och restindrivningen i enlighet med ett av 1936 års uppbördskommitté den 31 oktober 1938 framlagt förslag, vilket jämväl omfattade en omorganisation av häradskrivartjänsterna. Utredningen föreslog dessutom en mindre jämkning av bestämmelserna om landsfiskals åtalsbehörighet. I övrigt förordade utredningen, utan att framlägga några detaljerade förslag, vissa smärre reformer ägnade att minska landsfiskalernas arbetsbörda.

Då omorganisationen av landsfiskalstjänsterna genomfördes år 1941, skedde detta emellertid utan samband med den bebådade uppbördsreformen, vilken fortfarande väntar på sin lösning. Den minskning av landsfiskalernas indrivningsarbete, som väntades bliva en följd av uppbördsreformen, kom sålunda icke att inträda.

I samband med överlämnande av en inom länsstyrelsen utarbetad promemoria angående erforderlig ökning av biträdespersonalen å landsfiskalskontoren i länet ifrågasatte länsstyrelsen i Västernorrlands län i skrivelse den 7 februari 1943, huruvida behovet av arbetskraft icke kunde minskas genom en rationalisering av vissa arbetsuppgifter å landsfiskalskontoren.

Sedan Kungl. Maj:t med anledning härav uppdragit åt landsfogden M. Stiernström att i egenskap av sakkunnig inom socialdepartementet utreda frågan om en rationalisering av landsfiskalernas arbetsuppgifter, har Stiernström jämte till hans biträde förordnade experter den 25 november 1944 avgivit *betänkande* i ämnet.

I betänkandet framhålles till en början, att utredningens föremål varit att söka utröna möjligheterna att inom ramen för nu gällande bestämmelser angående landsfiskalernas arbetsuppgifter rationalisera arbetet å landsfiskalskontoren antingen genom en omläggning av arbetssättet beträffande vissa arbetsdetaljer eller genom en överflyttning av vissa arbetsuppgifter å andra myndigheter eller slutligen genom slopandet helt och hållet av vissa landsfiskalernas åligganden, vilka med hänsyn till utvecklingen finge anses numera sakna betydelse.

Emellertid understryka utredningsmännen, att de icke velat föregripa resultatet av det utredningsarbete, som anförtrotts åt 1944 års uppborädsberedning, varför de i många fall icke ansett sig böra på det kamerala området framlägga några slutgiltiga förslag.

De av utredningsmännen föreslagna rationaliseringsåtgärderna kräva i en del fall, att ändring sker i gällande lagar och författningar. I andra fall anses det vara tillfyllest, att cirkulär utfärdas i förevarande ämnen, och i ytterligare andra fall anses det räcka med att de av förslagen berörda myndigheterna endast göras uppmärksamma på de möjligheter till förenkling, som utan vidare stå till buds.

I fråga om de kamerala arbetsuppgifterna föreslås vissa förenklingar, bland vilka de viktigaste äro följande. Landsfiskal befrias från skyldigheten att i augusti månad upprätta balanslängd över resterande kronoutskylder samt medges rätt att i fråga om inbetalda restantier anteckna dessa i balanslängd i stället för i restlängd. Vidare skola landsfiskalerna erhålla kronorestlängderna i två exemplar, varigenom de besparas arbetet att skriva av restlängderna åt sina exekutionsbiträden.

Beträffande landsfiskalernas skriftväxling erinras om cirkuläret den 5 november 1943, nr 772, till statliga och kommunala myndigheter om postverkets anlitande för delgivning av myndighets beslut m. m. I anslutning härtil nämnas några fall, där, med tillämpning av cirkulärets grunder, myndighet kan få en åtgärd verkställd utan att anlita landsfiskal som mellanhand. Vidare lämnas åtskilliga påpekanden ägnade att förenkla landsfiskalernas skriftväxling.

I ett särskilt kapitel upptages frågan om diarietföringen å landsfiskalskontoren. Förslag framlägges till enhetliga bestämmelser härom liksom rörande förändret av vissa register.

I betänkandet dryftas vidare möjligheterna att inskränka eller förenkla den för landsfiskalerna vidlyftiga skyldigheten att i en mångfald hänseenden lämna rapporter, utdrag och underrättelser till andra myndigheter om göromå- lens gång och inträffade händelser m. m. I anslutning härtill föreslås bland annat, att utmätningsman befrias från skyldigheten att periodvis till över- exekutor lämna utdrag av dagboken i utsökningsmål. I stället föreslås, att kontrollen i detta hänseende utövas vid inventeringar.

I ett följande avsnitt undersökas möjligheterna att på annan myndighet överflytta vissa bestyr, som nu ankomma på landsfiskal. Bland annat före- slås, att den i jaktstadgan omförmälda märkningen av villebråd och skinn utföres uteslutande av därtill särskilt förordnade förrättningsmän, samt att bestyret med utfärdande av jaktkort och jaktpass övertages av postverket. Tillika föreslås, att anmälningar om olycksfall i arbete lämnas direkt till vederbörande yrkesinspektör i stället för till polismyndighet. Tillika under- sökas möjligheterna att förenkla bötesredogörarens befattning med indriv- ning av böter. Vidare föreslås, att landsfiskaler och magistrater i viss ut- sträckning befrias från skyldigheten att medverka vid infordrandet av sta- tistiska uppgifter av vitt skilda slag. Slutligen ifrågasättes, huruvida icke den landsfiskal enligt stadgandet i 2 kap. 5 § rättegångsbalken i 1734 års lag åliggande skyldigheten att vara uppvaktande åklagare vid tingssamman- träden kunde upphävas.

Då den behörighet, som enligt nu gällande regler tillkommer landsfiskals- assistent och annat hos landsfiskal anställt biträde, av utredningsmännen befunnits allt för snävt avfattad, ha de även framlagt förslag till ändrade bestämmelser härutinnan.

Departementschefen.

Endast två av de i betänkandet framlagda förslagen, nämligen frågan om upphävandet av distriktsåklagares tingsuppvaktningsskyldighet samt slo- pandet av skyldigheten för utmätningsman att till överexekutor insända ut- drag av dagboken över utsökningsmål tarva ändring av gällande lag. Hand- läggningen av dessa ärenden tillkommer justitiedepartementet. — Med ett undantag, vartill jag får anledning att återkomma senare, fordras i övrigt icke riksdagens godkännande för genomförandet av de i betänkandet fram- lagda förslagen. Dessa beröra emellertid flertalet departement. Med avseende å arbetsuppgifternas art är landsfiskalstjänsten synnerligen mångskiftande. Landsfiskalerna ha gång efter annan pålagts nya viktiga arbetsuppgifter och man kan rent av tala om en benägenhet inom administrationen att i första hand påkalla landsfiskalernas biträde då det gäller ordnandet av angelägen- heter, som beröra lokalförvaltningen. Det är emellertid fara för att lands- fiskalernas arbetsuppgifter härigenom svälla ut över alla rimliga gränser och hota att spränga organisationen. Det får därför anses nödvändigt att söka begränsa landsfiskalernas uppgifter och i möjligaste mån förenkla arbets- metoderna. Ur denna synpunkt är det därför av vikt att de föreslagna rationa- liseringsåtgärderna i möjligaste mån genomföras. Icke minst viktigt är emel-

lertid att, då fråga i framtiden kan uppstå att taga landsfiskalerna i anspråk för ytterligare uppgifter, det noga prövas, huruvida icke det nya ändamålet lämpligen kan tillgodoses på annat sätt.

Jag övergår härefter att, på grundval av den av Stiernström såsom sakkunnig inom socialdepartementet utarbetade promemorian, behandla frågan om landsfiskalsbiträdenas löneförmåner.

Landsfiskalsbiträdenas löneförmåner. **1937 års landsfiskals- och stadsfiskalsutredning.**

I sitt år 1939 framlagda betänkande föreslog 1937 års landsfiskals- och stadsfiskalsutredning, att landsfiskalsassistent skulle placeras i lönegrad Eo 14 av civila icke-ordinariereglementet. I anslutning härtill anförde utredningen, att assistenterna syntes böra erhålla en jämförelsevis förmånlig löneplacering. Som skäl härför anfördes, att för behörighet till assistentbefattning komme att fordras samma formella kompetens som för behörighet till landsfiskalsbefattning. Vidare framhölls, att assistenterna, ehuru underställda landsfiskalerna såsom deras biträden, komme att i stor utsträckning bliva tilldelade självständiga arbetsuppgifter samt att de komme att intaga förmansställning i förhållande till den övriga polispersonalen inom respektive distrikt. Utredningen fann däremot icke, att tillräckliga skäl förelåge för att göra tjänsterna ordinarie. Tjänsterna vore avsedda som genomgångstjänster och under den tid landsfiskalsaspiranterna innehade assistenttjänst skulle de vara föremål för en viss fortlöpande prövning med hänsyn till sin lämplighet för vidare befordran på banan. Antalet assistenter beräknades av utredningen till 152.

Beträffande övriga tjänstebiträden räknade utredningen med två slag av tjänster, nämligen skrivbiträden och kanslibiträden. De senare voro avsedda för vissa i Norrland belägna, till arealen omfattande distrikt, där landsfiskalen framför allt på grund av de långa tjänsteresorna beräknades vara i behov av mera kvalificerad biträdeshjälp utan att dock behov av landsfiskalsassistent kunde anses föreligga. Kanslibiträdestjänsterna voro avsedda uteslutande för manliga befattningshavare, skrivbiträdestjänsterna däremot för såväl manliga som kvinnliga befattningshavare. Kanslibiträde och manligt skrivbiträde skulle kunna tilldelas polismans befogenhet. Båda slagen av tjänster föreslogos skola bliva ordinarie, dock att om i distrikt skulle finnas mer än ett skrivbiträde, halva antalet tjänster skulle bliva extra ordinarie. Kanslibiträdestjänsterna skulle placeras i lönegrad A 7 och ordinarie skrivbiträdestjänst i lönegrad A 2 enligt civila avlöningsreglementet samt extra ordinarie skrivbiträdestjänst i lönegrad Eo 2 av civila icke-ordinariereglementet. Förslaget upptog 19 tjänster i lönegrad A 7, 376 tjänster i lönegrad A 2 och 32 tjänster i lönegrad Eo 2.

Rörande innehållet i de yttranden, som avgåvos över utredningens förslag i denna del, torde få hänvisas till den i propositionen nr 219/1940 L s. 77—79 lämnade redogörelsen.

1940 års riksdag.

Vid 1940 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t genom nyssnämnda proposition, att riksdagen skulle i princip godkänna de framlagda grunderna för en omorganisation av landsfiskals- och stadsfiskalsbefattningarna i nära överensstämmelse med utredningens förslag. Vid propositionens föredragning i statsrådet anförde jag, att en förutsättning för att den nya landsfiskalsorganisationen skulle fungera tillfredsställande syntes vara, att biträdesfrågan erhöles en god lösning. Vad utredningen därutinnan föreslagit syntes därför i huvudsak kunna godtagas. Den för landsfiskalsassistenterna föreslagna lönegradsplaceringen syntes mig dock väl ogynnsam. Med hänsyn dels till att för assistentbefattning skulle krävas samma kompetens som för landsfiskals-tjänst, dels till arten av det arbete, som skulle ankomma på assistenterna, dels ock till att tjänstetiden å landsfiskalsassistentbefattning kunde beräknas komma att i genomsnitt uppgå till över 10 år, varför befordran till landsfiskalstjänst i allmänhet kunde beräknas tidigast vid en levnadsålder av ungefär 35 år, föreslog jag därför, att landsfiskalsassistenterna skulle bli extra ordinarie tjänstemän i lönegraden Eo 14, men att de efter att hava tillhört denna lönegrad i sex år skulle uppflyttas till lönegraden Eo 17. Vidare anslöt jag mig helt till utredningens förslag i vad det gällde inrättandet av kanslibiträdestjänster inom vissa ödebygdsdistrikt i Norrland. Beträffande skrivbiträdestjänsterna fann jag den föreslagna lönegradsplaceringen å ena sidan vara väl låg, åtminstone för de tjänster, som komme att besättas med manliga innehavare. Å andra sidan vore det svårt att innan man vunnit närmare kännedom om omorganisationens verkningar taga ställning till frågan, huruvida man borde inrätta ett så stort antal ordinarie biträdestjänster, som förslaget innebure. I avvaktan på närmare erfarenhet rörande behovet av biträdes hjälp föreslog jag för den skull, att lämpliga be-
lopp skulle ställas till länsstyrelsernas förfogande för anställning av erforderligt antal skrivbiträden i lönegraden Eo 2 samt manliga biträden — som skulle kunna tilldelas polismans befogenhet — i lönegraden Eo 5.

Vederbörande utskottet anförde, att utskottet, med hänsyn till betydelsen av att samtliga landsfiskaler såvitt möjligt erhöles biträdes hjälp även för andra göromål än de rena skrivgöromålen, ansåge det önskvärt, att de biträdestjänster i lönegraden Eo 5, vilka avsetts för manliga befattningshavare med polismans befogenhet, i första hand tilldelades sådana landsfiskalsdistrikt, där enligt organisationsplanen endast ett tjänstebitråde skulle finnas.

Riksdagen godkände med de erinringar utskottet anförde, vad propositionen i denna del innehöll.

1941 års riksdag.

I proposition nr 225/1941 anförde jag i detta sammanhang, att den av 1937 års utredning framlagda planen för biträdestilldelningen inom distrikten av olika närmare angivna anledningar måst underkastas en omarbetning.

Biträdesbehovet finge sålunda beräknas till 155 assistenter, 18 kanslibiträden, 173 extra ordinarie biträden i lönegrad Eo 5 och 271 extra ordinarie biträden i lönegrad Eo 2. Samtidigt betonade jag, att vid beräkningarna av biträdesbehovet hänsyn icke tagits till sådan personal, som tillfälligtvis måste anställas för krisbetonade uppgifter. Kostnaderna för denna personal borde ersättas i särskild ordning.

Riksdagen godkände i denna del vad propositionen innehöll samt bemyndigade Kungl. Maj:t att utfärda de bestämmelser, som bleve erforderliga för genomförandet av övergången till den nya organisationen.

Genom beslut den 5 september 1941 bestämde Kungl. Maj:t, att anställning som ordinarie kanslibitråde eller e. o. skrivbitråde icke kunde vinnas av annan än den, som antingen vore behörig att söka och innehava landsfiskalsassistenttjänst eller ock under en tid av minst två år tjänstgjort som extra bitråde hos landsfiskal. Under denna prövotid av två år skulle biträdet placeras i motsvarande lönegrad inom löneplan Ex i civila icke-ordinariereglementet. För befattningshavare, som före organisationens genomförande tjänstgjort å landsfiskalskontor, gällde vissa övergångsbestämmelser.

Genom beslut den 28 juni 1941 förklarade Kungl. Maj:t vidare, att å landsfiskalskontor anställda tjänstbiträden icke skulle vara berättigade till övertidssättning.

1943 års riksdag.

I proposition nr 298/1943 framlade Kungl. Maj:t förslag till lösande av vissa frågor rörande landsfiskalsorganisationen, till vilka statsmakterna tidigare icke fattat slutgiltig ståndpunkt. För att lösa frågan om anskaffande av vikarier å landsfiskals- och landsfiskalsassistenttjänst föreslogs sålunda inrättande av fem landsfiskalsassistenttjänster utan fast stationeringsort. Vidare skulle för erhållandet av erforderligt antal vikarier hållas en kader å i genomsnitt 50 stycken färdigutbildade men till landsfiskalsassistenter ännu icke befordrade aspiranter. Då sådan aspirant avslutat sina studier, skulle han antagas till extra tjänsteman med placering i lönegrad Ex 9, för att efter ett år kunna uppflyttas i lönegrad Ex 14. Slutligen föreslogs, att landsfiskalselev efter sex månaders fullgjord provtjänstgöring skulle tillerkännas ett arvode av fem kronor om dagen, dock att elev, som under provtjänstgöring kunde bo i hemmet, skulle erhålla ett arvode av 2 kronor 50 öre om dagen. Landsfiskalsaspirant skulle under tiden fram till antagningen som extra tjänsteman erhålla arvode med fem kronor om dagen.

Riksdagen godkände de i propositionen framlagda förslagen.

Departementspromemorian.

Erfarenheter av den nuvarande organisationen. Vad till en början angår landsfiskalsassistenttjänsterna uppgår dessas antal numera till 170. Även om i några fall krav framställts på inrättandet av ytterligare assistenttjänster, torde det kunna sägas, att organisationen i denna del visat sig i

stort sett tillräcklig och ändamålsenlig. Under tiden fram till nyåret 1947, då den första kullen enligt den nya ordningen utbildade aspiranter utexamineras, kommer det dock att föreligga en mycket stor brist på kompetenta sökande till landsfiskalsassistenttjänst samt på lämpliga vikarier å sådant tjänst. Den år 1943 beslutade ordningen för tillgodoseendet av behovet av vikarier å landsfiskals- och landsfiskalsassistenttjänst innebär emellertid en försämring av befordringsgången på landsfiskalsbanan. Genom att antalet färdigutbildade aspiranter ökats, kommer varje aspirant att under 3—4 år få vänta på befordran till landsfiskalsassistent. Sådan befordran kan aspiranten i regel emotse först vid 30 års ålder. Även tiden för befordran till landsfiskal har förskjutits i samma mån. I stället för att assistenten tidigare kunde räkna på befordran vid 35 års ålder, måste han nu vänta till 40—41 års ålder.

Rörande erfarenheterna av biträdesorganisationen i övrigt erinras därom, att redan i de yttranden, som avgåvos över en år 1943 inom socialdepartementet upprättad promemoria, vilken låg till grund för propositionen nr 298/1943, vissa myndigheter betonat vikten av att skrivbiträdena i lönegrad Eo 5 gåves en förmånligare löneställning, enär allvarliga svårigheter annars skulle uppstå att besätta dessa tjänster med duglig och stadigvarande personal. I vissa yttranden hade tillika framhållits nödvändigheten av att de kvinnliga skrivbiträdena å landsfiskalskontoren bereddes en bättre löneställning än den som tillkom dem i lönegrad Eo 2. I promemorian anföres vidare:

Erfarenheten har även sedermera givit vid handen, att löneförmånerna för dessa kategorier av biträden varit så ogynnsamma, att svårigheter förelagat att anskaffa erforderlig personal. Vad till en början angår de kvinnliga biträdena hava stora växlingar i uppsättningen förekommit. Efter en tids anställning på landsfiskalskontor har biträdet ofta övergått till annan verksamhet där löneförmånerna varit bättre. Detta har varit till föga båtnad för arbetet å landsfiskalskontoren. Med hänsyn till arbetets speciella art måste det alltid taga en icke ringa tid i anspråk att sätta ett biträde in i dess arbetsuppgifter. Med de ständiga personalbytena ha landsfiskalerna därför icke kunnat till fullo utnyttja sina biträden. I konkurrensen om arbetskraften ha skrivbiträdestjänsterna å landsfiskalskontoren varit synnerligen ogynnsamt ställda. Såväl inom privata företag som hos statliga och kommunala myndigheter och nämnder hava de erbjudna löneförmånerna varit bättre. Många biträden hava övergått till anställning hos nämnder och institutioner av kristidskaraktär. Även om det på grund härav kan påstås, att svårigheten att er hålla och behålla kvinnliga skrivbiträden å landsfiskalskontoren måste utgöra en konjunkturföreteelse, synes det dock tämligen uppenbart, att lönesättningen för dessa skrivbiträden är så ogynnsam, att svårigheterna komma att bestå även efter en avveckling av krisinstitutionerna och en därmed begynnande bättre tillgång på arbetskraft. Riktigheten härav framgår bäst vid en jämförelse med de löneförmåner, som erbjudas kvinnliga biträden å länsstyrelserna.

I anslutning härtill erinras om att skrivbiträde å länsstyrelsen vid nyantagning visserligen placeras i lönegraden Ex 2 men redan efter ett år kan antagas till extra ordinarie befattningshavare i lönegraden Eo 2 och efter ytterligare två år till extra ordinarie kontorsbiträde i lönegraden Eo 4. I mån av upp-

komna vakanser kan befattningshavaren därefter befordras till ordinarie kontorsbiträde i lönegrad A 4, ordinarie kanslibitråde i lönegrad A 7, ordinarie kontorist i lönegrad A 9 eller ordinarie kansliskrivare i lönegrad A 11. Tillika erinras om att även inom domsagorna, där lönereglering skett senare, skrivbiträdenas utsikter till befordran äro betydligt gynnsammare.

I fortsättningen anföres följande:

Vad härefter angår de för manliga befattningshavare avsedda tjänsterna i lönegrad Eo 5, har det visat sig ytterligt svårt att å dessa befattningar erhålla lämplig och stadigvarande personal. Orsaken härtill är främst den otillräckliga lönen och avsaknaden av befordringsmöjligheter. Omedelbart vid organisationens genomförande kunde visserligen ifrågavarande tjänster besättas med färdigutbildade aspiranter, som icke vunnit befordran till assistenter, ävensom övriga aspiranter å landsfiskalstjänst. I samband med 1943 års riksdagsbeslut hava emellertid samtliga aspiranter skiljts från biträdesorganisationen. De farhågor, som kommo till uttryck i vissa i detta sammanhang tidigare omnämnda yttranden, hava besannats. Det har nämligen i avsevärd utsträckning visat sig ogörligt, att på dessa tjänster erhålla lämpliga sökande. I viss utsträckning hava tjänsterna besatts med personer, som misslyckats på andra banor. I många fall har, sedan en tjänst flera gånger kungjorts ledig utan att lämplig sökande anmält sig, tjänsten måst utbytas mot kvinnligt skrivbiträde i lönegrad Eo 2. I andra fall har man dragit sig fram med tillfälliga vikarier. I vissa fall hava landsfiskalerna visserligen lyckats erhålla lämpliga innehavare av tjänsten, men dessa hava inom kort lämnat banan för att söka sig bättre anställning på annat håll. I några fall har biträdet förklarat sig genom självstudier ämna taga studentexamen i avsikt att därefter bliva antagen som landsfiskalselev. I vissa fall har biträdet slutligen måst skaffa sig extra uppdrag för att kunna existera och försörja familj. Allmänt har emellertid betygats, att i de få fall då tjänsten innehafts av lämplig personal, denna form av biträdes hjälp visat sig vara av stort värde för landsfiskalen.

Med hänsyn till den låga lönesättningen kan man som sökande till dessa tjänster i regel endast vänta att finna ungdomar, som nyss slutat skolan. Dessa skulle visserligen snabbt kunna sätta sig in i kontorsgöromålen och skulle på den grund med tiden kunna bliva utmärkta biträden. Vad som till en början fattas dem är tillräcklig mognad och erfarenhet. På grund av omtydighet kunna de icke heller tilldelas polismans befogenhet. Då biträdet efter några år erhållit tillräcklig vana och kunnighet och skulle kunna bliva landsfiskalen till verkligt god hjälp, upptäcker han emellertid, att möjlighet till befordran saknas liksom ock möjlighet att på den ringa lönen bilda familj. Biträdet finner sig då nödsakat att välja en annan levnadsbana. I regel torde han därvid söka sig över till polis- och fjärdingsmannayrket, där löneförhållandena äro om icke lysande så likväl betydligt bättre.

Vad slutligen beträffar kanslibitradena i lönegrad A 7, så torde erfarenheten ha givit vid handen, att det visserligen varit lättare att rekrytera dessa tjänster med lämplig personal, men att det likväl med hänsyn till den relativt låga lönesättningen varit svårt att å dessa platser kunna behålla dugande krafter. Å dessa tjänster söker man att i första hand erhålla sökande med någon erfarenhet från polismannabanan. Då emellertid löneförmånerna äro sämre än de, som i de nordliga länen erbjudas en polis- eller fjärdingsman, går kanslibitradenas strävan ut på att skaffa sig fullständig polisutbildning och därefter komma över på polismannabanan.

Slutligen framhålles, att bestämmelsen om att å landsfiskalskontor anställt biträde icke skall komma i åtnjutande av övertidsersättning lett

till mindre tillfredsställande resultat. Övertidsarbete har måst tillgripas i stor utsträckning utan att personalen kunnat erhålla däremot svarande ledighet. Härom anföres vidare följande:

I regel torde man icke ha ansett sig berättigad att utan ersättning anlita biträdena för längre övertidstjänstgöring än 2 timmar om dagen. Har ytterligare övertidsarbete varit erforderligt, har man, oaktat att biträdena förklarat sig villiga att mot ersättning fullgöra sådant, varit nödgad att i mån av tillgång anskaffa tillfällig biträdes hjälp, till vars avlönande medel funnits. En sådan lösning måste betraktas som mindre ändamålsenlig, då den tillfälliga biträdes hjälpen alltid är mindre rutinerad än de permanenta biträdena å kontoret. På vissa orter, där två landsfiskalskontor funnits, har man därför t. o. m. övervägt, att för övertidsarbetet göra ett biträdesbyte kontoren emellan, varigenom biträdena skulle kunna beredas någon ersättning härför.

Antalet skrivbiträden i lönegrad Eo 5 har sedan den 1 oktober 1941 nedgått med 6 till 167, under det att antalet skrivbiträden i lönegrad Eo 2 ökat med 12 till 283. Antalet kanslibitradestjänster är fortfarande 18. Emellertid har med stöd av kungörelsen den 27 oktober 1939, nr 777, sedermera ersatt av kungörelsen den 24 september 1943, nr 708, om särskilda åligganden, som under vissa förhållanden tillkomma länsstyrelserna och dem underlydande myndigheter, å landsfiskalskontoren anställts ett stort antal s. k. krisbiträden. Dessas antal uppgår för närvarande till omkring 80. I samband med förordnandenas utfärdande hava i många fall åberopats omständigheter, som otvivelaktigt giva vid handen att biträdesbehovet varit av kristidsnatur, t. ex. ökningen av antalet utlänningsärenden inom ett visst distrikt. I andra fall synes förordnandet däremot hava motiverats med att vederbörande landsfiskalers arbetsbörda under kristiden i allmänhet ökat i den omfattning att anställandet av ytterligare ett biträde varit motiverat. Från åtskilliga länsstyrelser föreligga dessutom framställningar om ytterligare biträdes hjälp. Sålunda hemställles om inrättande av 28 nya skrivbiträdestjänster i lönegrad Eo 2. Under hänsynstagande jämväl till vissa framställningar om ytterligare jämkningar i bitradestilldelningen skulle erfordras 310 tjänster i lönegrad Eo 2, 163 tjänster i lönegrad Eo 5 samt oförändrat 18 kanslibitradestjänster. Det kan emellertid förmodas, att behovet av ytterligare skrivbiträden kommer att visa sig större, då många av de nu tjänstgörande s. k. krisbiträdena otvivelaktigt måste tagas i anspråk för arbetsuppgifter av icke enbart krisbetonad karaktär.

Framställningar om löneförhöjningar. I skrivelse den 30 september 1944 har föreningen Sveriges landsfiskalsassistenter hemställt, att landsfiskalsassistent efter 6 års tjänstgöring i lönegrad Eo 14 måtte uppflyttas i lönegrad A 18. Som skäl härför har bl. a. åberopats de höga kompetenskrav, som ställas på innehavarna av dessa befattningar, arbetets ansvarsfulla och påfrestande karaktär samt de bristande möjligheterna till vila och rekreation. Vidare har åberopats, att befordran till landsfiskal först sker vid en genomsnittlig ålder av 41 år samt att landskanslistor och landskontorister numera

vunnit uppflyttning i lönegrad A 17. I sistnämnda hänseende har hänvisats till ett uttalande av 1937 års landsfiskals- och stadsfiskalsutredning, att landsfiskalsassistent i lönehänseende borde placeras något högre än landskanslist.

I skrivelse den 1 oktober 1944 har föreningen Sveriges landsfiskalsbiträden — som utgör riksorganisation för kanslibitradena i lönegrad A 7 och de manliga skrivbitradena i lönegrad Eo 5 — hemställt, att kanslibitråde borde uppflyttas i lönegrad A 13 och manligt skrivbiträde i lönegrad Eo 11. Som skäl härför har, förutom tjänsternas kvalificerade natur, åberopats, att de manliga bitradena med polismans förordnande i allmänhet äro att likställa med befattningshavare vid polisväsendet, varför lönesättningen borde vara densamma. Vidare har framhållits, att de flesta bitradena äro i den ålder att de avse att bilda familj, vilket icke med nuvarande lönesättning anses låta sig göra.

I skrivelse den 10 november 1944 har slutligen föreningen Sveriges kvinnliga landsfiskalsbiträden hemställt, att de kvinnliga skrivbitradena måtte placeras åtminstone i 7:e lönegraden samt beredas ordinarie anställning och tillförsäkra rätt till övertidsersättning enligt bestämmelserna i de civila avlöningsreglementena. Som skäl för framställningen har åberopats, att de kvinnliga skrivbitradenas arbetsuppgifter nära överensstämde med de göromål, som inom andra statens verk anförtrotts åt kansliskrivare eller kanslibitraden. I skrivelsen framhålles tillika, att tillräckliga erfarenheter numera torde ha inhämtats rörande den år 1941 tillskapade bitrådesorganisationens verkningar för att frågan om bitradenas löneställning nu — på sätt vid ärendets tidigare behandling föreslagits — skulle kunna erhålla en mera definitiv lösning.

Jämväl föreningen Sveriges landsfiskaler har i skrivelse den 14 november 1944 hemställt, att snara åtgärder måtte vidtagas för bitrådesfrågans lösande. Efter att hava redogjort för de brister, som vidlåda den nuvarande organisationen, föreslår föreningen, att de nuvarande kanslibitradena uppflyttas i lönegrad A 11 samt att övriga manliga skrivbiträden i avvaktan på polisväsendets förstatligande placeras i lönegrad Eo 11. För erhållande av här omförmälda tjänster skulle i regel fordras genomgång av statens polisskolas konstapelsklass. För de kvinnliga skrivbitradena föreslås en placering i lönegrad A 7. Vid nyantagning skulle bitrådet dock placeras i lönegrad Ex 2 för att efter ett år uppflyttas i lönegrad Ex 4 och efter ytterligare två år i lönegrad Eo 4. Efter ytterligare ett år borde bitrådet vinna ordinarie anställning i lönegrad A 7.

Utredningsmannens förslag. De av 1937 års landsfiskals- och stadsfiskalsutredning åberopade skälen emot att göra landsfiskalsassistenterna till ordinarie tjänstemän anses fortfarande äga sin giltighet. Med hänsyn till de försämrade befordringsutsikter å landsfiskalsbanan, som blivit en följd av 1943 års riksdagsbeslut — befordran till landsfiskal kan beräknas ske först vid en levnadsålder av 40 år i stället för tidigare 35 år — föreslås emel-

lertid, att landsfiskalsassistent icke som nu under de sex första åren placeras i lönegrad Eo 14 utan omedelbart erhåller placering i lönegrad Eo 17. I samband med förslagets godtagande borde de landsfiskalsassistenter, som redan tillhöra lönegraden, uppflyttas en löneklass inom denna.

Efter att hava redogjort för de arbetsuppgifter, som åvila vissa kvalificerade biträden å länsstyrelserna, såvitt detta kan utläsas av ett av särskilda sakkunniga den 25 februari 1943 avgivit betänkande rörande löneförhållandena för landskanslister och landskontorister jämte vissa därmed sammanhängande frågor, ävensom för de arbetsuppgifter, som åvila de kvinnliga skrivbiträdena å landsfiskalskontoren, framhåller utredningsmannen, att det arbete, som utföres av sistnämnda biträden, å länsstyrelserna anförtrotts, såvitt avser bokföring och liknande göromål, åt biträden i lönegrad A 9 samt, såvitt avser diarieföring och liknande göromål, åt biträden i lönegrad A 7 och A 4. De kvinnliga skrivbiträdena å landsfiskalskontoren kunna därför i stort sett sägas hava samma arbetsuppgifter som länsstyrelsernas kanslibiträden i lönegrad A 7, varför de i princip borde placeras i denna lönegrad. Emellertid framhålles, att ett kvinnligt skrivbiträde å länsstyrelse först efter många års tjänstgöring kan vinna ordinarie anställning i någon av de högre lönegraderna och att flertalet kvinnliga befattningshavare å länsstyrelserna därför innehava allenast extra eller extra ordinarie anställning.

Inom landsfiskalernas biträdesorganisation anses det på samma sätt vara nödvändigt verkställa en differentiering av tjänsterna och hålla möjligheterna till befordran öppna. Efter de erfarenheter man hittills vunnit om organisationens verkningssätt synes hinder dock icke möta att upptaga ett visst antal biträdestjänster å ordinarie stat. För de kvinnliga skrivbiträdenas del torde ordinarie tjänster i lönegrad A 7 böra inrättas i de större distrikt, där biträdet otvivelaktigt självständigt har att ombesörja kvalificerade uppgifter av betydande omfattning. Så måste oftast bliva fallet i de distrikt med fler än ett kvinnligt biträde, liksom även i andra distrikt där de kamerala göromålen äro omfattande. I regel är detta fallet i distrikt, där landsfiskalen är placerad i lönegrad A 23 eller A 24, ävensom i utpräglade industri-distrikt. Antalet tjänster i lönegrad A 7 kunna enligt dessa grunder förslagsvis beräknas till 80. Befattningshavarna borde benämnas kanslibiträden. Övriga tjänster borde i princip placeras i lönegrad A 4 och benämnas kontorsbiträdestjänster. Emellertid anses det för att bibehålla en viss elasticitet i organisationen ej vara möjligt att upptaga samtliga tjänster i denna lönegrad å ordinarie stat. Av tjänsterna synas därför förslagsvis femtio procent böra vara av icke-ordinarie natur. Enligt förebild från länsstyrelsernas organisation synes sålunda vid nyanställning av skrivbiträde detta böra placeras i lönegrad Ex 2. Efter ett år borde biträdet antagas till extra ordinarie skrivbiträde i lönegrad Eo 2. Efter ytterligare två års tjänstgöring skulle biträdet antagas till extra ordinarie kontorsbiträde i lönegrad Eo 4. I mån av inträdande vakanser skulle biträdet sedan kunna vinna befordran till kontorsbiträde i lönegrad A 4 eller kanslibiträde i lönegrad A 7.

Då det skulle stöta på stora praktiska svårigheter att avgöra, vilka distrikt som skulle erhålla ordinarie kontorsbiträde och vilka distrikt som skulle erhålla blott extra ordinarie biträde, föreslås, att landsfiskalsorganisationen inom varje län tilldelas ett visst antal ordinarie kontorsbiträdestjänster utan att dessa anknytas till vissa distrikt. I mån av uppträdande vakanser skulle efter ansökan ordinarie anställning vinnas av de äldsta kontorsbiträdena i lönegrad Eo 4, vilka således skulle bibehålla sin tjänstgöringsort. Härigenom vinnes den fördelen, att vederbörande landsfiskal kan påräkna att få behålla ett dugande biträde som under tidigare tjänstgöring gjort sig förtrogen med förhållandena i distriktet.

Slutligen föreslås, att i landsfiskalsdistrikt, där arbetsuppgifterna fördelats på två ordinarie landsfiskaler, varav den ene är utmätningsman och den andre åklagare-polischef, skulle till den förres biträde anställas en kontorist i lönegrad A 9. Som skäl härför anföres, att de kamerala göromålen i dessa distrikt ha synnerligen stor omfattning och att landsfiskalen därför är i behov av ett kvalificerat biträde, som kan taga det närmaste ansvaret för kontorsarbetet i distriktet. Det anses oegentligt att i dessa fall anställa en landsfiskalsassistent, då denne därigenom skulle komma att få syssla enbart med utmätningsmannagöromål. Med hänsyn tagen jämväl till väntade ändringar av landsfiskalsorganisationen inom vissa distrikt kan antalet biträden i lönegrad A 9 beräknas till sex stycken.

Rörande biträdesbehovet anföres följande:

Det totala behovet av kvinnliga biträden i olika lönegrader kan för närvarande icke exakt beräknas, då några uppgifter härom icke inforrats från länsstyrelserna. Utredningsmannen har nämligen först ansett det nödvändigt att skissera upp en blivande organisation för att länsstyrelserna med ledning därav skall kunna beräkna arten och antalet tjänster inom varje distrikt. De förslag till en rationalisering av arbetet å landsfiskalskontoren, som framlagts i en särskild promemoria, måste även beaktas vid beräkningen av biträdesbehovet. Ehuru förslagen icke äro av den genomgripande art, att någon tjänst kan väntas bliva obehörlig, torde förslagen dock vara ägnade att på sina håll minska kraven på ytterligare arbetskraft. I detta sammanhang bör även observeras, att man under åren sedan den nya organisationens genomförande i viss utsträckning ersatt de manliga skrivbiträdena med kvinnlig arbetskraft. Många landsfiskaler ha förklarat sig lika väl betjänta av ett kvinnligt skrivbiträde, varför det är möjligt, att utbytena av tjänster bliva än flera vid en översyn av hela biträdesorganisationen. Härtill kommer, att vid ett förstatligande av polisväsendet polisorganisationen inom flertalet landsfiskalsdistrikt kan förstärkas i sådan utsträckning, att landsfiskalen icke längre har samma behov av att å sitt kontor hava ett manligt biträde med polismans befogenhet. Vid ett förstatligande av polisväsendet kan det alltså tänkas, att ett stort antal manliga biträden kan ersättas med kvinnliga.

Med utgångspunkt från den nuvarande organisationen och de krav på utökning av densamma, som redan anmälts, beräknas emellertid hela antalet kvinnliga biträden till 310, varav 6 kontorister i lönegrad A 9, 80 kanslibiträden i lönegrad A 7, 112 kontorsbiträden i lönegrad A 4 samt likaledes 112 befattningshavare i någon av lönegraderna Eo 4, Eo 2 och Ex 2.

Det föreslås att biträde, som redan vunnit anställning å landsfiskalskontor, för uppflyttning i lönegrad Eo 2 och Eo 4 skulle få tillgodoräkna tidigare tjänstetid.

Beträffande spörsmålet om de manliga skrivbiträdenas ställning framhålles, att det, innan statsmakterna fattat ståndpunkt till det av 1939 års polisutredning framlagda förslaget om polisväsendets förstatligande, icke torde vara möjligt att definitivt lösa frågan om dessa biträdens lönegrads-placering. Ett förstatligande av polisväsendet anses, som tidigare antytts, även kunna minska behovet av manliga skrivbiträden. Frågan gäller såväl skrivbiträdena i lönegrad Eo 5 som kanslibiträdena i lönegrad A 7. Då det emellertid anses vara en tvingande nödvändighet att råda bot på de brister, som den låga lönesättningen för dessa biträden medfört i fråga om organisationens sätt att fungera, föreslås en provisorisk lösning av frågan.

De manliga biträdena hava samma arbetsuppgifter som de kvinnliga. Härutöver skall biträdet kunna tagas i anspråk för polisutredningar samt undantagsvis jämväl för ordningspolisgöromål. Hittills hava några krav på viss kompetens icke uppställts för erhållande av ifrågavarande tjänster. Skall landsfiskalen emellertid kunna utnyttja biträdet för avsett ändamål, anses det önskvärt, att man uppställer kravet på att biträdet skall hava genomgått konstapelsklassen i statens polisskola. Fordrar man, att biträdet skall hava polisutbildning, anses det dock nödvändigt att giva biträdet ungefärligen samma löneställning som en fjärdingsman eller polisman. På grund härav synas de manliga biträdena i princip böra placeras i 10:e lönegraden. Så länge frågan om polisväsendets förstatligande icke vunnit sin lösning, bör ingen av dessa befattningar uppföras å ordinarie stat utan böra samtliga tjänster placeras i lönegrad Eo 10. Tjänsterna anses kunna benämnas kontorspolistjänster. Med denna lönesättning anses biträdestjänsterna i vissa ödemarksdistrikt icke böra intaga någon särställning.

Även i fråga om de manliga biträdena anses en placering i högsta lönegraden böra ske först efter någon tids provtjänstgöring i lägre lönegrader. Vid nyanställning borde biträdet sålunda antagas till extra skrivbiträde i lönegrad Ex 5. Efter ett års tjänstgöring skulle uppflyttning ske till lönegrad Eo 7. För anställning i dessa lönegrader skulle icke fordras polisskolekompetens. Efter ytterligare två års tjänstgöring skulle biträdet vinna anställning som extra ordinarie kontorspolis i lönegrad Eo 10, under förutsättning att han vid denna tid genomgått konstapelsklassen i polisskolan. Genomgång av polisskolan borde även i övrigt kvalificera en sökande eller befattningshavare till att omedelbart erhålla extra ordinarie anställning utan att avvakta den eljest föreslagna prøvotiden av sammanlagt 3 år.

Antalet tjänster i lönegrad Eo 10 beräknas enligt tidigare omnämnda grunder till 181.

Vid en övergång till den föreslagna organisationen föreslås, att ordinarie innehavare av kanslibiträdestjänst i lönegrad A 7 sättes å övergångsstat. Förbud skulle omedelbart utfärdas mot återbesättande av ledig sådan tjänst. Även i övrigt vore vissa övergångsbestämmelser erforderliga. Å ena sidan

borde manligt biträde få tillgodoräkna tidigare tjänstetid för uppflyttning i lönegrad. Å andra sidan skulle ingen genom organisationens genomförande erhålla en försämrad ställning.

Slutligen föreslås, att å landsfiskalskontor anställt biträde med undantag för landsfiskalsassistent icke längre skulle undantagas från rätten att erhålla övertidsersättning. Till förekommande av missbruk föreslås dock, att övertidsersättning icke skall utgå med mindre vederbörande länsstyrelse efter prövning i varje särskilt fall funnit, att visst arbete icke lämpligen kan utföras annat än å övertid och att övertidsersättning för den skall bör utgå.

Enligt utredningsmannens förslag skulle sammanlagda kostnaderna för avlöning åt de å ordinarie stat upptagna landsfiskalsbiträdena komma att uppgå till 530 400 kronor. Då emellertid avlöningen till 18 nuvarande kanslibiträden i lönegrad A 7, vilka befattningar skulle indragas, beräknats till 60 400 kronor, skulle ökningen av anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän stanna vid 470 000 kronor. — Avlöningskostnaderna för samtliga av förslaget berörda icke-ordinarie biträden kunde beräknas till 1 643 500 kronor. Härtill komme ett till 40 000 kronor beräknat belopp för övertidsersättningar. Med tillägg av övriga i denna anslagspost ingående delposter skulle anslaget för avlöningar till icke-ordinarie personal komma att uppgå till 1 893 000 kronor, vilket skulle innebära en minskning av anslagsposten med 190 000 kronor. Totalökningen å de båda avlöningsposterna skulle således bliva (470 000 — 190 000) 280 000 kronor. Anslagsposten för rörligt tillägg skulle behöva uppräknas med 36 000 kronor. De ökade kostnaderna bleve sålunda sammanlagt 316 000 kronor.

I beräkningarna har hänsyn icke tagits till kostnaderna för anställande av erforderliga s. k. krisbiträden. Kostnaderna för sådan personal anses som hittills böra gäldas i särskild ordning. Emellertid framhålles, att länsstyrelserna för framtiden böra vinnlägga sig om att icke anställa sådan personal i andra fall än då det påkallas av omständigheter, som uppenbarligen äro av krisbetonad natur.

Yttranden över departementspromemorian.

Över promemorian hava yttranden avgivits av *justitiekanslersämbetet, statskontoret, allmänna lönenämnden, riksräkenskapsverket, styrelsen för statens polisskola, länsstyrelserna i samtliga län*, efter hörande av vederbörande *landsfogde och länsavdelning inom föreningen Sveriges landsfiskaler, ävensom föreningen Sveriges landsfogdar, föreningen Sveriges landsfiskaler, föreningen Sveriges landsfiskalsassistenter, föreningen Sveriges landsfiskalsaspiranter, föreningen Sveriges landsfiskalsbiträden jämte dess länsavdelningar inom Värmlands, Örebro och Västerbottens län, föreningen Sveriges kvinnliga landsfiskalsbiträden samt föreningen Västra Sveriges landsfiskalsbiträden.*

Länsstyrelserna i Jönköpings och Västernorrlands län, landsfogdarna i Kronobergs och Norrbottens län samt länsavdelningarna inom Gotlands, Kristianstads och Jämtlands län av föreningen Sveriges landsfiskaler hava utan erinran tillstyrkt förslaget. *Länsstyrelserna i Kronobergs, Gotlands, Gävleborgs och Jämtlands län, landsfogdarna i Stockholms, Uppsala, Kalmar, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Gävleborgs och Jämtlands län samt länsavdelningarna inom Jönköpings, Kronobergs, Hallands och Västmanlands län av föreningen Sveriges landsfiskaler* hava jämväl tillstyrkt förslaget i dess helhet under erinran om att snara åtgärder vore erforderliga för att bota de brister, som nu vidlåda biträdesorganisationen, och trygga en god biträdesrekrytering.

Justitiekanslersämbetet har helt allmänt understrukit vikten av att landsfiskalerna till sitt förfogande erhålla en sådan biträdesorganisation, att de av sina biträden kunna påräkna ändamålsenlig hjälp vid fullgörandet av de mångahanda uppgifter, som tillkomma dem. För en fullgod rekrytering av den stora åklagarkår landsfiskalerna utgöra anses det vidare av den största betydelse, att landsfiskalsassistenterna erhålla en tillfredsställande lönegrads-placering. Förslaget synes utgöra en lämplig avvägning mellan de intressen, som här göra sig gällande.

I huvudsakliga delar har förslaget jämväl tillstyrkts av *allmänna löne-nämnden, länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar, Blekinge, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs, Västerbottens och Norrbottens län, landsfogdarna i Östergötlands, Gotlands, Blekinge, Malmöhus, Hallands, Älvsborgs, Värmlands, Örebro, Kopparbergs, Västernorrlands och Västerbottens län, länsavdelningarna inom Uppsala, Södermanlands, Värmlands och Norrbottens län av föreningen Sveriges landsfiskaler* ävensom *föreningen Sveriges landsfogdar* och *föreningen Sveriges landsfiskalsaspiranter*. Flertalet av nämnda myndigheter och organisationer ha jämväl framhållit angelägenheten av att en lönereglering för landsfiskalernas biträdespersonal bleve genomförd utan dröjsmål. I detta sammanhang bör dock anmärkas, att *landskamreraren i Kalmar län* ävensom *två ledamöter av allmänna löne-nämnden* anmält skiljaktiga meningar.

Av de erinringar, som framställts i sistnämnda grupp av yttranden, avser en del detaljspörsmål, till vilka jag har anledning att sedermera återkomma. *Länsstyrelsen i Stockholms län* har emellertid under erinran om den utredning angående omläggning av uppördssystemet, som anförtrotts åt 1944 års uppördsberedning, framhållit, att man borde framgå med försiktighet, då det gällde att bedöma det normala framtida biträdesbehovet å landsfiskalskontoren och att återhållsamhet borde ifrågakomma vid inrättandet av ordinarie biträdestjänster. Liknande synpunkter hava framhållits av *länsstyrelsen i Västmanlands län*, som jämväl erinrar om att ett förstatligande av polisväsendet kunde öva inflytande på frågan om i vilken utsträckning biträdestjänsterna böra upptagas å ordinarie stat. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* betonar, att biträdesfrågorna under nu rådande extra ordinära förhållanden böra bedömas med mycket stor försiktighet, varför ett system med tillfällig

kristidsanställd arbetskraft i princip vore att föredraga framför en utökning av den fast anställda biträdespersonalen.

Landsfogden i Kristianstads län, vars yttrande jämväl åberopats av *länsstyrelsen i samma län*, *landsfogden i Södermanlands län*, *föreningen Sveriges landsfiskaler jämte dess länsavdelningar inom Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Blekinge, Malmöhus, Älvsborgs, Skaraborgs, Örebro, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands och Västerbottens län*, *föreningen Sveriges landsfiskalsassistenter*, *föreningen Sveriges landsfiskalsbiträden jämte dess länsavdelningar inom Värmlands, Örebro och Västerbottens län* tillika med *föreningen Västra Sveriges landsfiskalsbiträden* ävensom *föreningen Sveriges kvinnliga landsfiskalsbiträden* hava funnit de i promemorian föreslagna löneförmånerna vara i flera fall otillräckliga. Även i flertalet av dessa yttranden betonas emellertid angelägenheten av att frågan om biträdespersonalens löneförmåner nu upptages till prövning. *Föreningen Sveriges landsfiskaler*, som jämväl åberopar sin tidigare gjorda framställning i ämnet, anför i detta sammanhang följande:

Med frågan om löneförbättring sammanhänger intimt spørsmålet om biträdeshjälpens art och omfattning. Rörande lämpligaste sättet att nu lösa detta spörsmål torde måhända på sina håll viss tvekan råda. Det kan sålunda göras gällande att med inrättandet av ordinarie tjänster möjligen borde anstå till dess normala tider återinträtt och det permanenta biträdesbehovet bättre kan överblickas. Vidare kan till stöd för ett uppskov åberopas att utredning pågår angående en uppbördsreform. För dem, som göra sig till målsmän för uppskovstanken, ter det sig kanske lämpligt att nu stanna för ett provisorium såtillvida, att det ökade biträdesbehovet tills vidare tillgodoses genom anställande av extra biträden — s. k. krisbiträden — oavsett om behovet är kristidsbetonat eller icke.

De invändningar, som kunna göras mot en omedelbar reglering av biträdenas anställningsvillkor, äro emellertid icke av den art, att de få tillmätas någon avgörande betydelse. Som föreningen i sin ovan åberopade skrivelse anför, måste omedelbara åtgärder tillgripas i löneförbättrande syfte om icke sådana följder skola inträffa, som äventyra hela landsfiskalsorganisationens funktionsduglighet. Att ställa lönespörsmålets lösning på framtiden låter sig därför helt enkelt icke göra. Emot en provisorisk lösning i form av krisbiträden ha tidigare så kraftiga argument anförts, att ytterligare ordande om det oändamålsenliga i ett dylikt alternativ ej torde vara erforderligt.

Upprepade gånger ha försök gjorts att åstadkomma en sådan uppbördsreform, som möjliggör skattens uttagande vid inkomstkällan. Den ena utredningen har avlöst den andra, utan att något antagbart förslag kunnat åstadkommas. Man torde därför näppeligen nu böra diskontera det resultat, vartill 1944 års uppbördsberedning kan komma i frågan. I varje fall synes det uppenbart, att i en ny uppbördsordning funktionen såsom kontrollant över arbetsgivarnas sätt att fullgöra sina skyldigheter kommer att läggas på landsfiskalerna och dem underordnad personal samt att detta arbete blir synnerligen tidsödande. Även om restantieposternas antal skulle kunna nedbringas i betydande grad, lär den arbetsminskning, som härigenom ernås, komma att uppvägas av de nya arbetsuppgifter, som reformen måste föra med sig. Endast i enstaka undantagsfall torde därför en minskning av landsfiskalernas biträdespersonal kunna komma i fråga som följd av en uppbördsreform.

Såsom varande den enda administrativa ortsmyndigheten påläggas lands-

fiskalerna oavbrutet nya arbetsuppgifter, alldeles fränsett de, som betingas av kristiden. Detta medför självfallet efter hand behov av förstärkta biträdeskrafter. Den tidsvinst, som i något enstaka fall kan åstadkommas genom göromålsminskning eller arbetsförenkling, konsumeras genast av nya uppgifter. Kravet på upprättandet av en ordinarie biträdesstat är således icke fotat på några av kristiden orsakade förhållanden och någon risk att föregripa en kommande utveckling genom att nu fastställa en mera definitiv biträdesorganisation kan sålunda ej befaras. Behov av biträdestilldelning, som allenast är av tillfällig natur, bör givetvis tillgodoses genom tillfällig arbetskraft. Till dylikt behov kan hänsyn icke tagas då det gäller att fastställa den ordinarie biträdesstaten. Den omständigheten att behov av sådan tillfällig arbetskraft föreligger får å andra sidan icke tolkas så som om hela biträdeskåren vore mer eller mindre sysselsatt med krisbetonade arbetsuppgifter, vilka kunde motivera indragning även av stadigvarande personal så snart de avvecklats.

Till vad här ovan anförts angående nya arbetsuppgifter bör fogas en erinran om, att nya rättegångsbalkens tillämpning inom kort kommer att ställa skärpta krav på landsfiskalernas tid i form av ökat antal tingsuppvaktningar m. m. samt därigenom i sin tur försvåra för landsfiskalerna att medhinna expeditionsarbetet på tjänsterummet, vilket arbete, i den mån så är möjligt, allt mera måste anförtros åt välkvalificerade biträden.

Ett förhållande, som redan kommit och än ytterligare kommer att verka i enahanda riktning, är att landsfiskalerna förordnats till civilförsvarschefer. Detta i arbetshänseende synnerligen betungande uppdrag tar mycken tid i anspråk och kräver i hög grad landsfiskalens personliga arbetsinsats. I detta sammanhang kan helt bortses ifrån den omständigheten, att landsfiskalen såsom civilförsvarschef för planläggning m. m. kan erhålla skrivhjälp genom respektive kommuners försorg. Den tid landsfiskalen själv måste offra på uppdraget inkräktar nämligen på hans möjligheter att medhinna landsfiskalstjänsten. Härigenom skapas ytterligare biträdesbehov, då den kommunalavlönade arbetshjälpen icke lär kunna tagas i anspråk för annat ändamål än vartill den avsetts.

Slutligen vill föreningen framhålla, att biträdestilldelningen städse bör avvägas med aktgivande på, att viss marginal vidmakthålles för arbetsexpansion dels under den tid, då arbetet till följd av rådande brist på kompetenta vikarier — vid biträdes sjukdom, semester o. d. — måste bedrivas med reducerad personal, och dels för mötande av nytillkommande arbetsuppgifter.

Statskontoret, som icke vill bestrida att svårigheter förelegat att rekrytera biträdespersonalen å landsfiskalskontoren, framhåller, att liknande svårigheter gjort sig gällande även hos andra myndigheter till följd av nu rådande krisförhållanden. Tillkomsten av de provisoriska lönetillägg som beslutats vid 1944 års höstriksdag, torde emellertid ha minskat svårigheterna att erhålla åtminstone kvinnliga biträden. En viss höjning av de avlöningsförmåner, som nu tillkomma de manliga biträdena i lönegrad Eo 5, anser ämbetsverket i och för sig skälig, varvid dock högre lönegrad än den 7:e icke synes motiverad. Därest behov av särskilt kvalificerade biträden skulle erfordras hos utmätningmännen i de allra största distrikten, anses en placering i denna lönegrad även vara fullt tillfredsställande. Statskontoret anser sig emellertid för närvarande icke kunna tillstyrka någon löne reglering för ifrågavarande personal och åberopar som skäl härför, att de erfarenheter, som vunnits av den så sent som år 1941 genomförda organisationen på detta område, måste vara

högst begränsade. Organisationen har icke heller fungerat under normala förhållanden, för vilka den planerats. Då en eventuell rationalisering av arbetet å kontoren, polisväsendets förstatligande och en eventuell uppbördsreform torde inverka på arten och omfånget av biträdenas göromål, anser statskontoret, att med en eventuell justering av vissa befattningshavares löneförmåner bör anstå, tills normala tider inträtt och landsfiskalskontorens arbetsuppgifter fixerats. Ämbetsverket kan icke heller på grund av den förebragta utredningen tillstyrka, att övertidsersättning må utgå till biträdena i den utsträckning, som föreslagits.

Riksräkenskapsverket ifrågasätter, huruvida icke med en lönereglering bör anstå med hänsyn till pågående utredning om den icke-ordinarie personalens anställningsförhållanden. Jämväl ett eventuellt förstatligande av polisväsendet samt löneställningen för biträdespersonalen å häradskrivarekontoren anses vara spörsmål, som kunna inverka på de föreslagna lönegradsuppflyttningarna.

Länsstyrelsen i Hallands län vill med tanke på rådande pris- och lönestopp samt under hänvisning till att lönerna för ifrågavarande personal fastställts så sent som år 1941 ifrågasätta, om tillräckliga och verkligt bärande skäl äro för handen för en allmän lönehöjning. Under hänvisning till att de vid 1944 års riksdag beslutade provisoriska lönetilläggen förbättrat biträdespersonalens ställning samt att ett genomförande av förslagen skulle ställa landsfiskalernas biträdespersonal i en bättre position än länsstyrelsernas biträdespersonal för omsättningsskatt och taxering vill länsstyrelsen icke tillstyrka någon höjning i lönegrad för landsfiskalernas samtliga kvinnliga biträden. Länsstyrelsen, som emellertid tillstyrker förslaget i vad det avser de manliga skrivbiträdena samt rätten till övertidsersättning ävensom en viss jämkning av landsfiskalsassistenternas löneförmåner, anför, att en tillfredsställande lösning av de kvinnliga biträdenas lönefråga möjligen skulle erhållas, om i varje län inrättades ett visst antal kontorsbiträdestjänster i lönegrad Eo 4 utan anknytning till visst distrikt.

Rörande förslagets enskildheter hava i många fall skilda meningar kommit till uttryck i yttrandena. Härom må anföras följande.

Förslaget, att nyutnämnd landsfiskalsassistent omedelbart skulle erhålla avlöning enligt lönegrad Eo 17, lämnas i flertalet yttranden utan erinran. *Föreningen Sveriges landsfiskaler* anser dock, att landsfiskalsassistent, som redan åtnjuter lön enligt lönegrad Eo 17, omedelbart bör vinna uppflyttning med två löneklasser.

Allmänna lönenämnden, som funnit tillräckliga skäl vara anförda för en förbättring i dessa tjänstemäns ställning men som anser att en viss gradpassering bör bibehållas, föreslår, att landsfiskalsassistent liksom för närvarande till en början hänföres till lönegrad Eo 14 men efter tre år uppflyttas i lönegrad Eo 18, varigenom befattningshavaren skulle tillerkännas samma ställning, som i allmänhet tillämpas beträffande förste amanuens inom allmänna civilförvaltningen. De landsfiskalsassistenter, som vid de ifrågasatta

bestämmelsernas ikraftträdande tillhöra lönegrad Eo 17, skulle omedelbart befordras till tjänst i Eo 18, varjämte de assistenter, som vid ikraftträdandet tillhört lönegrad Eo 14 i tre år, borde omedelbart uppflyttas till Eo 18. För framtida uppflyttning till sistnämnda lönegrad bör landsfiskalsassistent givetvis äga tillgodoräkna sig före ikraftträdandet liggande tjänstetid i Eo 14.

Länsstyrelserna i Uppsala, Malmöhus, Hallands, Värmlands och Västmanlands län hålla före, att landsfiskalsassistenternas lönegradsplacering bör vara densamma som nu men att tiden för uppflyttning i den högre lönegraden bör förkortas. Väntetiden har i två fall föreslagits till 3 år, i ett fall till 2 år och i ytterligare två fall till 1 år.

Länsstyrelserna i Blekinge och Norrbottens län, landsfogdarna i Södermanlands, Blekinge, Hallands och Värmlands län, länsavdelningarna inom Uppsala, Blekinge, Älvsborgs, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län av föreningen Sveriges landsfiskaler ävensom *föreningen Sveriges landsfiskalsassistenter* påyrka emellertid en högre löneställning för landsfiskalsassistenterna, varvid i de flesta fall föreslagits, att landsfiskalsassistent med eller utan föregående placering såsom extra ordinarie tjänsteman i lägre lönegrad skulle vinna ordinarie anställning i lönegrad A 18.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har avstyrkt förslaget i denna del.

Den föreslagna lönegradsplaceringen och befordringsgången för den kvinnliga biträdespersonalen lämnas jämväl i flertalet yttranden utan erinran.

Allmänna lönenämnden har sålunda ansett, att förslaget bör kunna upptagas till prövning utan hinder av att befordringsgången för biträdespersonal för närvarande vore under utredning genom 1944 års personalutrednings försorg, alldenstund förslaget utformats efter mönster av en redan befintlig organisation. Lönenämnden förutsätter dock, att befordran till tjänsteman i A 4 icke sker rent automatiskt efter tjänsteålder utan efter prövning i vanlig ordning. Vidare förutsättes, att nyanställd kontorist i 9:e lönegraden, vilken icke tidigare innehaft statlig biträdestjänst eller eljest motsvarande anställning i allmän tjänst, under viss provotid anställas såsom icke-ordinarie tjänsteman, innan konstituering till ordinarie äger rum. *Ledamoten av nämnden herr Joel Andersson* har i särskilt yttrande framhållit, att vid bedömandet av den kvinnliga biträdespersonalens lönefråga borde beaktas en inom socialdepartementet verkställd utredning rörande löneställningen för biträdespersonalen vid häradsskrivarekontoren.

Landskamreraren i Kalmar län, som anmält en från länsstyrelsen avvikande mening, håller före, att den högsta lönegradsplacering, som regelmässigt bör förekomma för den kvinnliga biträdespersonalen å landsfiskalskontor, bör vara A 4. Endast i distrikt, där flera kvinnliga biträden finnas anställda, bör ett biträde kunna placeras i lönegrad A 7. *Landsfogden i Älvsborgs län* ifrågasätter, huruvida så hög lönegradsplacering som den för vissa biträden i A 7 föreslagna är erforderlig.

Länsstyrelsen i Malmöhus län, föreningen Sveriges landsfiskaler samt ett tiotal av dess *länsavdelningar* ävensom *föreningen Sveriges kvinnliga lands-*

fiskalsbiträden hålla å andra sidan före, att de kvinnliga biträdenas arbetsuppgifter äro sådana, att samtliga befattningshavare borde placeras i lönegrad A 7. I varje fall anses antalet erforderliga kanslibiträdestjänster vara för lågt beräknat. I ett tiotal yttranden framhålles jämväl, att sagda tjänster icke böra förbehållas landsfiskalerna i de största distrikten, enär i ett distrikt med endast ett biträde mera kvalificerade uppgifter ofta finge anförtros åt detta biträde än vad fallet vore i distrikt med större biträdespersonal. I anslutning härtill har *länsstyrelsen i Malmöhus län* föreslagit, att varje län borde tilldelas ett visst antal kanslibiträdestjänster utan anknytning till vissa bestämda distrikt, vilka tjänster av länsstyrelsen skulle fördelas på de distrikt, där behovet av sådant biträde finge anses vara mest trängande. Liknande synpunkter hava framhållits av *landsfogden i Kopparbergs län* samt *länsavdelningen inom Östergötlands län av föreningen Sveriges landsfiskaler*.

Landsfogden i Kristianstads län, vars uppfattning delas av *länsstyrelsen* i samma län, och *länsavdelningarna* inom *Blekinge* och *Örebro län av föreningen Sveriges landsfiskaler* anse, att samtliga kontorsbiträdestjänster borde upptagas på ordinarie stat, så att varje biträde efter viss tids tjänstgöring som extra eller extra-ordinarie tjänsteman kunde påräkna anställning i lönegrad A 4. *Föreningen Sveriges kvinnliga landsfiskalsbiträden*, som medger att samtliga biträdestjänster icke kunna göras ordinarie, då en viss marginal kan visa sig behövlig för en snar anpassning av organisationen vid inträffade förändringar i landsfiskalernas arbetsuppgifter, anser, att den lämnade marginalen dock kan anses som fullt betryggande, därest tre fjärdedelar av kontorsbiträdestjänsterna upptagas å ordinarie stat.

Länsstyrelsen i Västmanlands län ävensom *föreningen Sveriges landsfiskalsassistenter* framhålla, att förslaget att tilldela varje län ett visst antal ordinarie kontorsbiträdestjänster utan anknytning till visst distrikt icke bör så utformas, att endast sökande från det egna länet kunna ifrågakomma till ifrågavarande tjänster.

Beträffande särskilt de föreslagna kontoristtjänsterna i lönegrad A 9 ha *länsstyrelsen i Örebro län*, *landsfogden i samma län* samt *länsavdelningarna* inom *Örebro* och *Älvsborgs län* av *föreningen Sveriges landsfiskaler* ävensom *föreningen Sveriges landsfogdar* ifrågasatt, huruvida förslaget i denna del innefattade den lämpligaste lösningen av frågan att skaffa kvalificerad biträdeshjälp åt utmätningsmännen i de i fråga om arbetsuppgifternas art tudelade distrikten. *Länsstyrelsen* och *landsfogden i Örebro län* samt *länsavdelningen* i samma län, som åberopa erfarenheterna från *Karlskoga distrikt*, anse, att ett sådant biträde borde placeras i lönegrad A 17. Som tidigare anförts har *statskontoret* ansett, att en placering av ifrågavarande biträden i 7:e lönegraden finge anses som i och för sig skälig.

I fråga om den föreslagna lönesättningen för de manliga skrivbiträdena hava följande erinringar framställts.

Allmänna lönenämnden, som erinrar om att de manliga biträdena ha samma arbetsuppgifter som de kvinnliga men därutöver skola kunna tagas i anspråk för polisutredningar samt undantagsvis jämväl för ordningspolis-

göromål, anser tillräckliga skäl icke föreligga att beträffande de biträden, som ej genomgått polisskolans konstapelsklass, fastställa en befordringsgång, som är väsentligt förmånligare än de kvinnliga befattningshavarnas. Lönenämnden vill därför för sin del icke förorda en gynnsammare befordringsgång för dessa biträden än nyantagning i lönegrad Ex 5, efter ett år antagning till extra ordinarie tjänsteman i lönegrad Eo 5 och efter ytterligare två år befordran till lönegrad Eo 7. I sistnämnda befattning synes biträdet icke böra bibehållas, såvida han ej inom viss tid — förslagsvis 3 år — med godkända betyg genomgått statens polisskolas konstapelsklass. Vad beträffar lönen efter genomgång av polisskolan synes befattningshavaren, med hänsyn till att arbetet alltjämt väsentligen torde komma att avse kontorsgöromål, icke för närvarande böra placeras högre än i den normala kontoristgraden eller således lönegrad Eo 9. Därest sökande till biträdestjänst av ifrågavarande slag redan erhållit polis-skoleutbildning, föreslås, att han antages som extra tjänsteman i lönegrad Ex 9 och efter ett års tjänstetid uppflyttas i lönegrad Eo 9. Två av nämndens ledamöter hava anmält avvikande meningar. Sålunda har ledamoten *fru Jane Broström* under åberopande av att någon åtskillnad i lönehänseende icke bör göras mellan manliga och kvinnliga befattningshavare anført, att samtliga icke polisutbildade biträden vid nyantagning böra placeras i samma lönegrad och hava samma befordringsmöjligheter. Ledamoten *herr Joel Andersson* framhåller, att såväl enligt det föreliggande förslaget som enligt den uppfattning lönenämndens majoritet framfört skulle de manliga biträdena å landsfiskalskontor komma att beredas en betydligt förmånligare löneställning än som gäller för statens befattningshavare i övrigt, möjligen med undantag för poliskåren i Boden och folkskollärarkåren. Förslagets genomförande kunde därför befaras medföra krav om en förbättrad löneställning för flertalet av de i de 10 lägsta lönegraderna placerade befattningshavarna. Med hänsyn till att frågan om polisväsendets förstatligande ännu icke vunnit sin lösning anser reservanten, att statsmakterna icke nu böra taga ställning till löneläget för den hjälppolis, som biträdespersonalen å landsfiskalskontoren skall utgöra. I annat fall kunde riksdagens ställningstagande till förstnämnda fråga föregripas. Rekryteringssvårigheterna, som få anses föreligga även vid tillsättande av det stora antalet övriga extra och extra ordinarie befattningar i statens tjänst, torde till en del hava undanröjts genom de vid senaste riksdag beslutade provisoriska lönetilläggen. Det vore därför icke riktigt att begränsa åtgärderna för en bättre rekrytering till en liten grupp befattningshavare.

Som tidigare anförts, har *statskontoret* medgivit att en viss löneförbättring för de manliga skrivbiträdena i lönegrad Eo 5 i och för sig kunde anses skälig, varvid högre lönegrad än den 7:e dock icke kunde anses motiverad. *Länsstyrelsen i Kalmar län* har funnit en förbättring av ifrågavarande befattningshavares löneförmåner påkallad men anser, att slutregleringen av dessa befattningar bör ske i samband med polisväsendets förstatligande. I avbidan härpå borde tjänsterna uppflyttas i lönegrad Eo 7.

Länsstyrelserna i Södermanlands, Kristianstads, Älvsborgs, Skaraborgs, Västerbottens och Norrbottens län, landsfogdarna i Södermanlands, Kristianstads, Hallands, Värmlands och Västerbottens län, föreningen Sveriges landsfiskaler jämte dess länsavdelningar inom Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Blekinge, Malmöhus, Älvsborgs, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län, föreningen Sveriges landsfiskalsassistenter och föreningen Sveriges landsfiskalsbiträden jämte dess länsavdelningar inom Värmlands, Örebro och Västerbottens län ävensom föreningen Västra Sveriges landsfiskalsbiträden hava däremot påyrkat en förmånligare löneställning för ifrågavarande biträdespersonal. I några yttranden har sålunda helt allmänt ifrågasatts, huruvida de föreslagna löneförmånerna skulle visa sig tillräckliga för att locka dugande sökande. *Länsstyrelsen i Skaraborgs län* har framhållit, att löneförmånerna för ifrågavarande personal icke böra sättas lägre än en ordinarie polismans. I sexton av yttrandena föreslås vidare, att de polisskoleutbildade befattningshavarna placeras i 11:e lönegraden, och i sju av dessa yttranden påyrkas, att tjänsterna eller åtminstone femtio procent därav upptagas å ordinarie stat. Som skäl härför åberopas bland annat, att ifrågavarande befattningshavare böra intaga förmansställning i förhållande till övrig polispersonal inom landsfiskalsdistriktet. *Föreningen Sveriges landsfiskalsbiträden* anser, att skillnaden mellan biträdena i vissa ödemarksdistrikt och övriga manliga skrivbiträden fortfarande bör upprätthållas samt föreslår med anledning härav, att de nuvarande kanslibitradena i lönegrad A 7 uppflyttas i lönegrad A 13.

Länsstyrelserna i Uppsala och Norrbottens län, länsavdelningarna inom Värmlands och Norrbottens län av föreningen Sveriges landsfiskaler samt föreningen Sveriges landsfiskalsbiträden jämte dess länsavdelning inom Västerbottens län finna benämningen kontorspolis mindre väl vald för ifrågavarande befattning. I stället föreslås någon av titlarna polisman, kontorspolisman eller poliskontorist.

I några yttranden framhålles, att kravet på polisskolekompetens för uppflyttning i lönegraden Eo 10 icke bör vara absolut utan att, åtminstone övergångsvis, dispens måtte få lämnas från detta villkor.

Landsfogdarna i Västernorrlands och Västerbottens län framhålla, att svårigheter hittills förelegat för landsfiskalernas manliga biträden att vinna inträde vid statens polisskola. *Förstnämnde landsfogde* ävensom *föreningen Sveriges landsfiskalsbiträden jämte dess länsavdelningar inom Värmlands och Örebro län ävensom föreningen Västra Sveriges landsfiskalsbiträden* framhålla, att befattningshavarna under den tid de genomgå polisskolan böra komma i åtnjutande av vissa ekonomiska förmåner. *Styrelsen för statens polisskola* anför, att intet finns att erinra emot förslaget att bereda ifrågavarande befattningshavare möjlighet att genomgå skolans konstapelsklass. Härför skulle dock erfordras inrättandet av ytterligare två avdelningar vid skolan varje läsår. Samtliga ifrågavarande befattningshavare skulle därigenom vid utgången av höstterminen 1948 beräknas hava genomgått konstapelsklassen. Kostnaderna för inrättandet av ytterligare två avdelningar vid skolan

skulle under ettvarvt av budgetåren 1945/46—1947/48 uppgå till 16 000 kronor samt under budgetåret 1948/49 till 8 000 kronor.

Beträffande slutligen förslaget att de å landsfiskalskontor anställda biträdena med undantag av landsfiskalsassistenter skulle erhålla rätt till övertidsersättning har *statskontoret*, som tidigare omnämnts, avstyrkt förslaget i fråga. Samma ställning till frågan intaga jämväl *länsstyrelsen i Östergötlands län* och *landskamreraren i Hallands län*. *Länsstyrelsen i Kopparbergs län* ställer sig tveksam till förslaget.

Allmänna lönenämnden anser, att skäl synas föreligga att underkasta frågan om förekomsten av övertidsarbete för biträdena å landsfiskalskontoren en närmare undersökning, innan allmänna föreskrifter om övertidsersättning utfärdas. Tills vidare synes Kungl. Maj:t efter framställning i varje särskilt fall lämpligen kunna lämna det medgivande i ifrågavarande avseende, som med hänsyn till föreliggande förhållanden finnes påkallat. I anslutning härtill anför lönenämnden följande:

Det förhållandet att biträdespersonalen å landsfiskalskontor icke äger åtnjuta övertidsersättning grundar sig på ett uttalande å s. 10 av propositionen 1941: 225, enligt vilket med hänsyn till de särskilda arbetsförhållandena å landsfiskalskontoren förutsättningar torde saknas för utbetalande av övertidsersättning beträffande såväl den ordinarie som den extra ordinarie personalen därstädes. Vid avfattningen av detta uttalande torde man, åtminstone för vissa fall, bland annat ha beaktat svårigheten att kontrollera arbetstidens längd i sådana fall, då både landsfiskalen och landsfiskalsassistenten samtidigt äro frånvarande från kontoret. I och för sig synes lönenämnden någon erinran icke vara att göra mot att övertidsersättning i princip får utgå jämväl till sådana biträden å landsfiskalskontor — bortsett från landsfiskalsassistenter — som fullgöra sitt arbete under samma yttre betingelser, som i allmänhet gälla i fråga om biträdespersonal i statens tjänst, vilken enligt gällande avlöningsförfattningar är berättigad till övertidsersättning. Emellertid bör härvid såsom grundläggande förutsättning gälla, att formliga föreskrifter finnas meddelade angående den dagliga arbetstidens längd. Det må framhållas, att kungörelsen 1941: 731 om landsfiskalsassistenter samt övriga tjänstebiträden å landsfiskalerna icke innehåller annan föreskrift i ifrågavarande avseende, än att tjänstebiträde har att ställa sig till efter rättelse av landsfiskalen beträffande tjänstgöringen meddelade föreskrifter. Vad vidare angår den i promemorian förordade anordningen, att övertidsersättnings utgående skulle göras beroende av att länsstyrelsen efter prövning i varje särskilt fall funnit, att visst arbete icke lämpligen kan utföras annat än å övertid, får lönenämnden anföra, att en dylik prövning kan förutses i åtskilliga fall bli svår att verkställa och dessutom lätt kan leda till ojämnheter i tillämpningen de olika länsstyrelserna emellan. Önskvärt vore fördenskull, om enhetliga direktiv kunde av Kungl. Maj:t utfärdas angående övertidsersättning å ifrågavarande biträden.

Emot förslaget att ifrågavarande biträden skulle komma i åtnjutande av övertidsersättning har i övriga yttranden icke framställts någon erinran. *Länsstyrelserna i Kristianstads, Göteborgs och Bohus, Västmanlands och Norrbottens län, landsfogdarna i Östergötlands, Kristianstads och Örebro län*, ävensom *länsavdelningarna inom Värmlands, Örebro och Norrbottens län av föreningen Sveriges landsfiskaler* hava dock framhållit, att det knappast bor-

de ankomma på länsstyrelserna att pröva förutsättningarna för att ersättningarna i fråga skola utgå. I stället föreslås, att denna prövningsrätt bör anförtros åt vederbörande landsfiskal, varvid i några yttranden som restriktioner föreslagits, att ersättningen ej bör få uppgå till mer än visst belopp per månad eller att vissa timmars övertidsarbete per vecka skulle utföras utan övertidsersättning. *Landsfogden i Gotlands län* framhåller, att förslaget genomförande förutsätter, att landsfiskalsbiträdenas dagliga tjänstgöringstid blir fixerad, och *länsstyrelsen i Älvsborgs län* föreslår, att vissa närmare föreskrifter lämnas i ämnet på det att tillämpningen i de olika länen måtte bli en enhetlig.

I anslutning till de i promemorian lämnade kostnadsberäkningarna framhåller *föreningen Sveriges landsfiskaler*, att 1937 års lands- och stadsfiskalutredning för sin del beräknat, att statsverket skulle tillföras en inkomst på landsfiskalernas indragna indrivningsavgifter med tillhopa 500 000 kronor årligen. Under år 1943 hade emellertid i dylika andelar till statsverket inlevererats ett belopp av 1 261 858 kronor, varför den i promemorian beräknade kostnadsökningen tedde sig tämligen blygsam.

Inhämtade uppgifter om biträdesbehovet å landsfiskalskontoren.

I samband med att yttrande infordrades över departementspromemorian rörande landsfiskalsbiträdenas löneförmåner och betänkandet med förslag till rationalisering av vissa arbetsuppgifter å landsfiskalskontoren anmodade Kungl. Maj:t länsstyrelserna att från samtliga landsfiskaler infordra statistiska uppgifter för år 1944 rörande landsfiskalernas arbetsbörda i vissa angivna hänseenden. Tillika anmodades länsstyrelserna att efter hörande av landsfogden och vederbörande landsfiskal avgiva yttrande över behovet av landsfiskalsbiträden inom varje distrikt. Härvid borde hänsyn tagas till den besparing i arbetskraft, som kunde väntas uppstå efter ett genomförande av de föreslagna rationaliseringsåtgärderna, ävensom till den i departementspromemorian föreslagna omorganisationen av biträdestjänsterna. Uppgift borde jämväl lämnas, huruvida s. k. krisbiträde framgent erfordrades inom något landsfiskalsdistrikt och i så fall av vilken anledning. Slutligen borde uppgift lämnas om det belopp, till vilket kostnaderna för övertidsersättning skäligen kunde beräknas uppgå.

De inkomna uppgifterna hava bearbetats inom departementet. Därvid har varje slag av ärende åsatts en poängsiffra och antalet poängsatta ärenden sammanräknats, så att man för varje landsfiskalsdistrikt erhållit en poängsumma som uttryck för arbetsbördans storlek inom distriktet.

Av uppgifterna framgår, att sedan den 1 oktober 1941 20 manliga tjänster i lönegrad Eo 5 utbytts mot kvinnliga befattningshavare i lönegrad Eo 2, företrädesvis beroende på svårigheterna att erhålla lämpliga sökande. Å de återstående 165 manliga tjänsterna i lönegraderna A 7 och Eo 5 har utbyte av befattningshavare icke mindre än ett 70-tal gånger skett av den anledningen, att biträdet erhållit bättre avlönad anställning i enskild, kommunal eller

annan statlig tjänst. Å de 303 kvinnliga biträdestjänsterna i lönegrad Eo 2 har av samma anledning utbyte av befattningshavare skett i 91 fall.

Ehuru svårigheter givetvis förelegat att beräkna de belopp, vartill kostnaderna för övertidersättning kunna uppgå, lära sagda kostnader på grundval av de inkomna uppgifterna kunna uppskattas till 60 000 kronor.

I samband med uppgifternas avlämnande hava vissa länsstyrelser med instämmande av vederbörande landsfogdar och landsfiskaler anfört, att de statistiska uppgifterna icke gäve en fullständig bild av landsfiskalernas arbetsbörda, då uppgifter saknades rörande bland annat landsfiskalernas verksamhet som polischefer. I ett flertal yttranden har jämväl framhållits, att de föreslagna åtgärderna för en rationalisering av arbetet å landsfiskalskontoren icke vore av den omfattningen, att något nu å landsfiskalskontor anställt biträde kunde väntas bli obehövt.

Den översyn av biträdestilldelningen inom landsfiskalsdistrikten, som på grundval av de inkomna uppgifterna verkställdes inom departementet, har givit till resultat, att antalet landsfiskalsassistenter beräknats som hittills till 170, antalet manliga befattningshavare i den föreslagna lönegraden Eo 10 till 162, antalet kontorister i lönegrad A 9 till 6, antalet kanslibiträden i lönegrad A 7 till 89, antalet kontorsbiträden i lönegrad A 4 till 122 samt antalet icke-ordinarie kontors- och skrivbiträden till 112. Jämkningsarna i biträdestilldelningen innebära, att antalet manliga biträden med polismans förordnande nedgått från 185 till 162 samt antalet övriga biträden ökat från 283 till 329. Ökningen av antalet biträden stannar sålunda vid 23. Vid bestämmandet av det för normala tider avsedda biträdesbehovet har hänsyn tagits därtill, att inom många distrikt en av krisförhållandena betingad utökning av de normala arbetsuppgifterna uppstått samt att en besparing av arbetskraft kan förväntas inträda vid den emotsedda omläggningen av uppördssystemet och restindrivningen. Ett inom många distrikt föreliggande behov av ytterligare biträdes hjälp har därför ansetts böra avhjälpas genom anställandet av s. k. krisbiträden. Endast i undantagsfall har sålunda en utökning skett av antalet stadigvarande biträdande. De använda beräkningsgrunderna hava givit till resultat, att jämväl behovet av särskilda krisbiträden, avsedda att möta en av krisförhållandena betingad utökning av de normala arbetsuppgifterna blivit föremål för översyn. Däremot har hänsyn icke kunnat tagas till det behov av krisbiträden, som flerstädes föreligger av annan grund t. ex. en ökning av antalet utlänningsärenden m. m.

Framställning om förhöjt arvode till vissa landsfiskalsaspiranter.

I den tidigare redogörelsen har framhållits, att landsfiskalsaspirant under tiden fram till antagningen som extra tjänsteman åtnjuter arvode med fem kronor om dagen.

I skrivelse den 31 maj 1944 har *föreningen Sveriges landsfiskalaspiranter* hemställt, att landsfiskalsaspirant från och med inträdet å distriktsåklagar-kurs måtte antagas som extra tjänsteman i lönegrad Ex 2 eller att aspirant-

arvodet måtte höjas till 8 kronor per dag. Som skäl härför har åberopats, att, ehuru förebilder till bestämmelserna om rekrytering och utbildning av landsfiskalsaspiranter hämtats från kommunikationsverken, stora skiljaktigheter till landsfiskalsaspiranternas nackdel dock föreligga i fråga om utbildningstidens längd och de ekonomiska förhållandena under och närmast efter utbildningstiden. Genom att större delen av studietiden förlagts till Stockholm, kunde det nu utgående dagarvodet om fem kronor icke på långt när täcka levnadskostnaderna. Medellösa aspiranter tvingades därför att ådraga sig en betydande skuldbörda, vilken beräknats uppgå till omkring 7 000 kronor. På grund av befattningshavarnas låga lönegradsplacering under tiden närmast efter utbildningens avslutande, komme amorteringen att avsevärt fördröjas, varför vederbörande under hela sin tjänstgöring som landsfiskalsassistent och även i början av tjänstgöringen som landsfiskal beräknades bliva skuldsatt.

Över framställningen hava yttranden avgivits av *statskontoret*, *allmänna lönenämnden* och *nämnden för antagande av aspiranter å landsfiskalstjänst (antagningsnämnden)*.

Under framhållande av att statsmakterna så sent som vid 1943 års riksdag tagit ställning till frågan om landsfiskalsaspiranternas löneförmåner under den $4\frac{1}{2}$ — i vissa fall $5\frac{1}{2}$ — år långa utbildningstiden har *statskontoret* funnit sig icke kunna förorda bifall till framställningen.

Allmänna lönenämnden har för sin del velat tillstyrka, att dagarvodet till landsfiskalsaspirant höjes från fem till åtta kronor från och med inträdet i distriktsåklagarkursen, därvid lönenämnden fäst särskilt avseende vid att landsfiskalsaspiranterna före inträdet å distriktsåklagarkursen skola hava fullgjort provtjänstgöring och praktisk polistjänstgöring under en sammanlagd tid av två år samt att tillträde till kursen förutsätter, att aspirantens lämplighet för utbildning till landsfiskal prövats av den under justitiekanslerns ordförandeskap fungerande antagningsnämnden.

Antagningsnämnden erinrar om att nämnden i tidigare utlåtande uttalat allvarliga farhågor för en försämrad rekrytering av landsfiskalskåren, därest de ersättnings- och löneförmåner, som erbjödes aspiranterna å landsfiskalsbanan, komme att — absolut och relativt — bliva knappa. Någon förändring i stort beträffande de vid 1943 års riksdag beslutade förmånerna avsåges icke i framställningen, och tiden vore även för kort för att bedöma, huru nu gällande ersättningsbestämmelser inverkat på rekryteringsmöjligheterna. Enligt nämndens uppfattning syntes emellertid aspirantföreningens hemställan äga goda skäl för sig. I anslutning härtill anföres följande:

Att en vistelse, särskilt under nuvarande tider, i Stockholm betingar en kostnad som vida överstiger aspirantarvodet ligger i öppen dag. Enbart bostadskostnaden uppgår till ett belopp, som tager hälften av aspirantarvodet eller mer i anspråk. Såsom föreningen anfört är det ock ett många gånger framhållet önskemål ur allmän synpunkt, att blivande medelsförvaltare och åklagare hava god ekonomi och icke tyngas av skuldbörda. Ett realiserande av detta önskemål är emellertid förenat med svårigheter, om den ekonomiska hjälpen under utbildningstiden är klart otillräcklig och lönerna därefter ej så

rikligt tillmätta, att snabb amortering av studieskulder är möjlig. Önskvärt är, att den förbättring, som enligt nämndens mening bör åvägabringas, kommer dem till godo som nu genomgå distriktsåklagarkurs. Åtskilliga av dessa hava under en del av sin utbildning haft svaga ekonomiska förmåner, flera hava fullgjort lång beredskapstjänst och icke så få äro jämförelsevis gamla.

På grund av det anförda tillstyrker nämnden, att dagarvodet till landsfiskalsaspiranter höjes från fem till åtta kronor från och med inträdet i distriktsåklagarkurs.

Departementschefen.

Under den tidrymd av ungefärligen $3\frac{1}{2}$ år, som den år 1940 beslutade biträdesorganisationen å landsfiskalskontoren varit i kraft, hava förvisso rika erfarenheter gjorts rörande organisationens sätt att fungera. En av de allvarligaste bristerna, som därvid konstaterats, är svårigheten att till de olika befattningarna erhålla dugande sökande och sökande, som vilja stanna kvar å sina tjänster. Jag behöver i detta sammanhang endast erinra om att ungefärligen hälften av de manliga biträdena med polismans förordnande och ungefärligen en tredjedel av övriga skrivbiträden under de gångna åren övergått till annan verksamhet av den anledningen, att bättre löneförmåner där erbjudits dem. Ehuru en bristande tillgång på arbetskraft varit märkbar även inom statsförvaltningen i övrigt, torde svårigheterna att erhålla dugande biträden hava gjort sig särskilt kännbara inom landsfiskalsorganisationen. Den främsta anledningen härtill torde givetvis vara att söka i de mindre förmånliga avlöningsförhållandena för dessa biträden. Redan i propositionen nr 219/1940 L underströk jag, att den av 1937 års landsfiskals- och stadsfiskalsutredning föreslagna lönesättningen i lönegraden A 2 vore väl låg, men förordade jag, att man i avvaktan å närmare erfarenheter rörande behovet av biträdeshjälp borde framgå med en viss försiktighet. Jag vill även erinra om att vid propositionens behandling i riksdagen frågan om landsfiskalsbiträdenas löneförmåner föranledde meningsutbyten i andra kammaren, där en talare anmärkte på den enligt hans mening orimligt låga lönesättningen för dessa biträden. I ett genmäle underströks emellertid, att lönesättningen finge betraktas som ett provisorium i avvaktan på närmare erfarenheter av den föreslagna organisationens sätt att verka. Då sådana erfarenheter numera vunnits och dessa visa, att den gällande lönesättningen icke är hållbar, anser jag, att frågan om landsfiskalsbiträdenas löneförmåner nu bör upptagas till omprövning. Med hänsyn till den undantagsställning, landsfiskalsbiträdena intaga i lönehänseende, anser jag, att det beslutade lönestoppet i detta fall icke bör lägga hinder i vägen för en erforderlig jämkning. Emot det framlagda förslaget till lönereglering för landsfiskalsbiträdena torde några vägande invändningar icke kunna göras, varför förslaget i allt väsentligt synes böra godtagas. Därigenom torde ett föregripande icke ske av statsmakternas kommande ställningstagande vare sig till frågan om polisväsendets förstatligande eller till de förslag, som kunna komma att framläggas

av 1944 års personalutredning och 1944 års uppbördsberedning. Ett förstatligande av polisväsendet kan visserligen i några fall tänkas medföra, att ett manligt biträde med polismans befogenhet kan utbytas mot kvinnlig arbetskraft. De manliga biträden, som därvid bliva övertaliga, lära emellertid utan svårighet kunna beredas anställning inom polisväsendet. För övrigt har ju förslaget på denna punkt karaktären av ett provisorium. Då förslaget utformats efter mönster av redan gällande system för befodringsgången inom statsförvaltningen, lärer personalutredningens blivande förslag icke komma att föregripas. Vad slutligen angår den utredning, som anförtrotts åt uppbördsberedningen, så lärer en emotsedd förenkling av uppbördssystemet och restindrivningen visserligen kunna öva inflytande på tilldelningen av biträden å de större landsfiskalskontor, där flera än ett biträde äro anställda. I dessa fall kan måhända en viss minskning av antalet biträden genomföras. Härtill har emellertid hänsyn tagits vid den verkställda översynen av biträdestilldelningen i gemen. På frågan om landsfiskalsbiträdenas lönegradsplacering lärer uppbördsberedningens blivande reformförslag däremot icke kunna hava inverkan utom möjligen beträffande den särskilda löneställning, som föreslagits för vissa biträden i distrikt, där den kamerala arbetsbördan är särskilt tyngande. Härtill får jag emellertid tillfälle att strax återkomma.

I fråga om landsfiskalsassistenternas lönegradsplacering delar jag utredningsmannens uppfattning om behovet av en löneförbättring men finner mig böra förorda allmänna lönenämndens förslag framför utredningsmannens. Jag tillstyrker sålunda, att landsfiskalsassistent efter tre års placering i lönegraden Eo 14 må uppflyttas i lönegraden i Eo 18.

Sina största brister har den nuvarande organisationen visat i fråga om rekryteringen av de manliga befattningshavarna med polis-mans förordnande. Det är därför särskilt angeläget, att åtgärder omedelbart vidtagas för att på denna punkt avhjälpa rådande missförhållanden. Ett flertal länsstyrelser, landsfogdar och personalorganisationer hava i detta hänseende påyrkat en högre lönesättning än den i promemorian föreslagna. Därvid har i regel åberopats, att ifrågavarande befattningshavare böra intaga förmansställning i förhållande till övrig polispersonal inom landsfiskalsdistriktet. Givet är, att ett avgörande måste träffas i fråga om dessa befattningshavares ställning gentemot den övriga polispersonalen samt att utgången av ett sådant avgörande i sin tur måste inverka bestämmande på frågan om befattningshavarnas löneställning. Förstnämnda spörsmål torde emellertid äga sådant samband med frågan om polisväsendets förstatligande, att man nu torde få nöja sig med en provisorisk lönesättning för dessa befattningshavare. Jag vill härutinnan ansluta mig till allmänna lönenämndens förslag och sålunda förorda, att manligt biträde med polismans förordnande vid nyantagning placeras i lönegrad Ex 5, att han efter ett år må uppflyttas i lönegraden Eo 5 och efter ytterligare två år i lönegraden Eo 7 för att, sedan han genomgått föreskriven polisutbildning, vinna befördan till tjänst i lönegrad Eo 9. Sökande, som redan erhållit polisutbildning men som icke tidigare under minst ett års tid tjänstgjort å landsfiskalskontor, bör vid

nyantagningen placeras i lönegrad Ex 9, och efter ett år uppflyttas i lönegraden Eo 9. Den högre löneställning i jämförelse med den i huvudsak kvinnliga biträdespersonalen, som förordas för ifrågavarande personal, motiveras därav, att befattningshavarna redan innan de erhållit polisutbildning, skola kunna erhålla polismans förordnande och sålunda kunna tagas i anspråk för polisgöromål. I övrigt vill jag med vissa jämförelser ansluta mig till utredningsmannens förslag. Skillnaden mellan befattningshavarna i vissa ödemarksdistrikt och övriga manliga biträden bör sålunda bortfalla. De nuvarande ordinarie innehavarna av kanslibitträdestjänst i lönegrad A 7 böra sättas å övergångsstat. Innan befattningshavaren vinner anställning i 9:e lönegraden, bör han hava med godkända betyg genomgått konstapelsklassen i av staten helt eller delvis bekostad polisskola. Den föreslagna benämningen kontorspolis finner jag däremot mindre lämplig. Innehavare av befattningen torde officiellt böra kallas kontorist med polismans förordnande. Rörande frågan om befattningshavarens löneförmåner under den tid, han genomgår polisskolan, torde bestämmelserna i civila icke-ordinariereglementet böra gälla. Genomgång av polisskolan torde därvid få betraktas som deltagande i en vid verket anordnad utbildningskurs. Vid anmälan den 4 januari innevarande år till årets statsverksproposition av frågan om anslag till Statens polisskola: Avlöningar (femte huvudtiteln, p. 218) har föredraganden, statsrådet Erlander, tillstyrkt ett av polisskolans styrelse framlagt förslag om utökning under budgetåret 1945/46 av antalet avdelningar i skolans konstapelsklass, varigenom ytterligare ett 50-tal elever skulle kunna beredas tillträde till skolan varje läsår. Framställningen hade motiverats därmed, att under de närmast föregående läsåren omkring 200 sökande måst avvisas på grund av platsbrist vid skolan. Bland dessa sökande finnas otvivelaktigt många landsfiskalsbiträden med polismans förordnande. Vid ett bifall till statsverkspropositionen i denna del komma alltså ökade möjligheter att föreligga för dessa biträden att vinna inträde i skolan. Då de omedelbara verkningarna av den nu föreslagna biträdesorganisationen å landsfiskalskontoren måste avvaktas, innan för detta ändamål en utvidgning av skolans verksamhet äger rum, finner jag, efter samråd med statsrådet Erlander, den av skolans styrelse föreslagna ytterligare utökningen för budgetåret 1945/46 av antalet avdelningar i konstapelsklassen icke vara att förordas. Jag vill emellertid understryka angelägenheten av att vid bedömandet av olika sökande till konstapelsklassen en undantagsställning icke gives landsfiskalsbiträdena enbart på grund av deras speciella tjänstgöring.

I fråga om den i huvudsak kvinnliga biträdespersonalen ansluter jag mig i stort sett till utredningsmannens förslag. Med hänsyn till den emotsedda omläggningen av uppbördsväsendet och restindrivningen bör dock 1944 års uppbördsberednings förslag avvaktas, innan de i vissa större distrikt föreslagna tjänsterna i 7:e och 9:e lönegraderna upptagas å ordinarie stat. Dessa tjänster böra således tills vidare endast vara extra ordinarie. I överensstämmelse med förslaget bör ungefär hälften av antalet kontorsbiträdestjänster i 4:e lönegraden upptagas å ordinarie stat. Dessa tjänster böra

till visst antal tilldelas varje län utan anknytning till visst distrikt. Blir sådan tjänst ledig, bör densamma givetvis stå öppen jämväl för sökande från annat län. Därvid bör förfaras så, att sökande från annat län, förutsatt att vederbörande finnes böra erhålla tjänsten, placeras i det distrikt, där vakansen uppstått, under det att sökande från det egna länet under samma förutsättning bör äga valrätt mellan att i den nya tjänsteställningen kvarstanna i sitt dittillsvarande distrikt eller att flytta till det distrikt, där ledigheten uppkommit. Tjänsterna i lönegraderna Eo 7 och Eo 9 böra däremot anknytas till vissa större distrikt. Ehuru det icke utan fog kan göras gällande, att ett ensamt biträde i ett mindre landsfiskalsdistrikt får en mera allsidig tjänstgöring, är det å andra sidan givet, att biträdets ansvar i ett större distrikt blir mera omfattande, när landsfiskalen i dessa distrikt måste anförtro biträdet eller, där dessa äro flera, vissa av dem självständiga arbetsuppgifter av större omfattning. Det är det ökade ansvaret i dessa fall, som bör medföra den förmånligare löneställningen. Befordringsgången för ifrågavarande kategori av biträden skulle sålunda bliva följande. Vid nyantagning placeras sökanden som extra skrivbiträde i lönegraden Ex 2 för att efter ett år kunna vinna extra ordinarie anställning i lönegrad Eo 2. Efter ytterligare två års tjänstgöring skall anställning kunna erhållas som extra ordinarie kontorsbiträde i lönegrad Eo 4. I mån av inträdande vakanser skall befordran sedermera kunna ske till ordinarie kontorsbiträde i lönegrad A 4, extra ordinarie kanslibiträde i lönegrad Eo 7 eller extra ordinarie kontorist i lönegrad Eo 9.

För att verkan av de föreslagna löneförbättringarna, vilka böra träda i kraft den 1 juli 1945, förtast möjligt skall komma organisationen till godo, synes Kungl. Maj:t böra medgivas rätt att utfärda erforderliga övergångsbestämmelser.

Då bärande skäl icke längre torde föreligga för att förmäna de å landsfiskalskontoren anställda biträdena samma rätt till övertidsersättning, som i gemen tillkommer annan personal inom statsförvaltningen, vill jag även i detta fall i huvudsak ansluta mig till utredningsmannens förslag. Rätten att pröva, huruvida övertidsersättning skall utgå eller icke, bör dock i första hand anförtros åt vederbörande landsfiskal. Givet är, att länsstyrelserna likväl böra vaka över att rätten till övertidsersättning icke missbrukas. För att erhålla en mera enhetlig tillämpning synes Kungl. Maj:t böra utfärda vissa allmänna direktiv i ämnet. Därvid bör landsfiskalsbiträdenas ordinarie tjänstetid i första hand fixeras. Vidare bör bestämmas, att kontorist med polismans befogenhet icke bör berättigas till ersättning för övertidsarbete, som direkt eller indirekt föranletts av göromål, som biträdet utfört i egenskap av polisman.

Beträffande behovet av landsfiskalsbiträden å de olika landsfiskalskontoren anser jag mig kunna godtaga de grunder, som tillämpats vid den inom departementet verkställda översynen av biträdestilldelningen. Antalet landsfiskalsassistenter skulle sålunda bliva som förut 170, antalet kontorister i lönegrad Eo 9 med polismans förordnande 162, antalet övriga kontorister i samma lönegrad 6, antalet kanslibiträden i lönegrad Eo 7 89,

antalet kontorsbiträden i lönegrad A 4 122 samt antalet icke ordinarie kontors- och skrivbiträden 112. Jag anser mig emellertid i detta sammanhang böra erinra om att bristen på färdigutbildade landsfiskalsaspiranter är synnerligen stor. Under loppet av nästa år torde ett 10-tal landsfiskalsassistenttjänster icke kunna återbesättas av brist på kompetenta sökande. Bristen på fullgoda vikarier å landsfiskalsassistenttjänsterna kommer under samma tid att bli ytterst kännbar. Intill den tidpunkt vid årsskiftet 1946—1947, då den första kullen landsfiskalsaspiranter utexaminerats, torde det därför bli nödvändigt att lösgöra ett 40-tal landsfiskalsassistenter från deras tjänstgöring inom visst distrikt och låta dem fullgöra tjänst som ambulerande assistenter. Dessa landsfiskalsassistenter torde därvid böra ersättas med kontorister med polismans förordnande. Erforderlig personal torde under den tid, detta provisorium varar, i viss utsträckning kunna erhållas från polisväsendet. Prövningen av frågan om vilka landsfiskalsassistenter, som skola lösgöras för att tillfälligtvis tjänstgöra som ambulerande assistenter, torde böra anförtros åt länsstyrelserna, enär därvid hänsyn i stor utsträckning måste tagas till åtskilliga omständigheter av personlig art, vilka icke skulle kunna komma under bedömande vid en centralt anordnad prövning.

Ehuru det ligger vikt uppå, att de personer, som söka sig in på landsfiskalsbanan, icke skola nödgas skuldsätta sig över hövan för att erhålla sin utbildning torde dock sådana erfarenheter ännu icke hunnit vinnas av de beslut, som vid 1943 års riksdag fattades rörande landsfiskalselevernas och landsfiskalsaspiranternas avlöningsförmåner under utbildningstiden, att jag nu är beredd förorda ändring av sagda beslut.

Ifrågasatta ändringar av landsfiskalsorganisationen inom vissa landsfiskalsdistrikt.

Sammanslagning av Forsa och Hälsingtuna distrikt.

Genom kungörelsen den 28 juni 1941, nr 682, angående rikets indelning i landsfiskalsdistrikt förordnade Kungl. Maj:t, att Forsa landsfiskalsdistrikt skulle omfatta socknarna Forsa, Hög och Ilsbo samt att Hälsingtuna distrikt skulle omfatta socknarna Hälsingtuna, Idenor och Rogsta, varjämte anmärktes, att Kungl. Maj:t framdeles ville besluta om staden Hudiksvalls förenande med distriktet. Den 28 juni 1941 förordnade Kungl. Maj:t tillika, att envar av de båda landsfiskalstjänsterna i Forsa och Hälsingtuna distrikt skulle hänföras till lönegrad A 22 enligt civila avlöningsreglementet.

I samband med beslut den 30 juni 1944 angående staden Hudiksvalls förenande i judiciellt avseende med domsaga förordnade Kungl. Maj:t, att åklagarmyndigheten i staden framgent skulle utövas av där anställd stadsfiskal.

Då stadsfiskalen i Hudiksvall tillika är stadsfogde i staden, innebär Kungl. Maj:ts beslut, att tanken att framdeles förena staden med Hälsingtuna distrikt fått förfalla. I stället har i en inom socialdepartementet upprättad *pro-*

memoria i ämnet föreslagits, att Hälsingtuna och Forsa distrikt, vilka båda distrikt med hänsyn till såväl areal och folkmängd som arbetsbördans omfattning vore att betrakta som förhållandevis små, skulle sammanslås till ett distrikt, förslagsvis benämnt Forsa distrikt, i vilket skulle anställas en landsfiskal, placerad i lönegrad A 22. Till följd härav skulle en landsfiskalstjänst i lönegrad A 22 kunna indragas.

Landsfiskalsorganisationen inom Tunhems distrikt.

Genom förutnämnda kungörelse den 28 juni 1941, nr 682, angående rikets indelning i landsfiskalsdistrikt, förordnade Kungl. Maj:t, att Vassända landsfiskalsdistrikt skulle omfatta socknarna Väne-Ryr och Vassända-Naglum samt att Tunhems distrikt skulle omfatta socknarna Västra Tunhem, Norra Björke, Gärdhem och Väne-Åsaka ävensom staden Trollhättan. Tillika anmärktes, att Kungl. Maj:t framdeles ville besluta om utbrytande av staden Trollhättan till eget landsfiskalsdistrikt samt om förenande av Vassända distrikt med återstoden av Tunhems distrikt till ett distrikt, omfattande socknarna i Väne härad. Stadsfiskalstjänsten i Trollhättan skulle tills vidare bibehållas. Den 28 juni 1941 förordnade Kungl. Maj:t, att landsfiskalstjänsten i Vassända distrikt skulle hänföras till lönegrad A 22 och landsfiskalstjänsten i Tunhems distrikt till lönegraden A 23.

Genom beslut den 17 december 1943 förordnade Kungl. Maj:t, att Vassända-Naglums socken från och med den 1 januari 1945 skulle uppdelas på Trollhättans och Vänersborgs städer. Då Vassända distrikt, som därefter endast skulle omfatta Väne-Ryrs socken med en folkmängd av omkring 500 personer, icke vidare kunde bestå som eget landsfiskalsdistrikt, förordnade Kungl. Maj:t den 22 december 1944, att Väne-Ryrs socken från och med den 1 januari 1945 skulle tillhöra Tunhems distrikt. Till följd härav har ytterligare en landsfiskalstjänst i lönegrad A 22 blivit övertalig.

Genom införlivandet av Vassända-Naglums socken med Trollhättans och Vänersborgs städer har frågan om den framtida indelningen i landsfiskalsdistrikt av Trollhättans stad och socknarna i Väne härad kommit i ett ändrat läge. I en inom socialdepartementet häröver upprättad *promemoria* har framhållits, att emot utbrytandet av Trollhättans stad till eget landsfiskalsdistrikt i och för sig icke skulle vara något att erinra. Det nya distriktet skulle erhålla en folkmängd av omkring 20 300 personer och en areal av 0,69 mil². Det landsbygdsdistrikt, som skulle omfatta socknarna i Väne härad, skulle däremot erhålla en folkmängd av endast 8 900 invånare samt en areal av omkring 2,72 mil². En väl stor disproportion skulle sålunda bestå mellan folkmängden i båda distrikten, varjämte landsbygdsdistriktet skulle få en mindre lämplig form, då dess olika delar skulle skiljas åt genom det mellanliggande Trollhättans distrikt. I *promemorian* framhålles vidare, att arbetsbördan i Trollhättans stad efter inkorporering av vissa delar av Vassända-Naglums socken kunde beräknas bliva så omfattande, att en landsfiskal även

med tillhjälp av ett flertal biträden knappast kunde bära ansvaret för allt arbetet utan att krav måhända skulle komma att resas på en uppdelning av tjänsten på två befattningshavare. I anslutning härtill föreslås i promemorian, att de fem socknarna inom Väne härad samt Trollhättans stad sammanföras till ett distrikt, benämnt Trollhättans distrikt, i vilket efter mönster från Karlskoga och Mölndals distrikt anställas två ordinarie landsfiskaler, varav den ene skulle vara polischef och allmän åklagare samt den andre utmätningsman. Stadsfiskalstjänsten i Trollhättans stad skulle samtidigt indragas. Ett sålunda organiserat distrikt skulle få en folkmängd av omkring 29 200 personer och en areal av omkring 3,43 mil². Beträffande arbetsbördans omfattning inom det föreslagna distriktet innehåller promemorian en sammanställning av vissa statistiska uppgifter för år 1943 avseende distriktets olika delar. Därav framgår, att i polisdiarier antecknade ärenden uppgå till 3 304, antalet brottmål, i vilka frihetsstraff kan förekomma, till 258, antalet övriga brottmål till 903, antalet under året inkomna utsökningsärenden till 194, antalet handräkningsärenden för uttagande av resterande utskylder till 5 968 samt antalet i under året inkomna restlängder antecknade skattskyldiga till 13 378. För åklagaren-polischefen föreslås en placering i lönegrad A 24 och för utmätningsmannen en placering i lönegrad A 22. Därest den nuvarande innehavaren av landsfiskalstjänsten i Tunhems distrikt, vilken är placerad i lönegrad A 23, skulle utnämnas till utmätningsman i distriktet, syntes han böra överföras å övergångsstat. Med hänsyn till de fördelar för staden, som skulle följa av den föreslagna organisationens genomförande, samt den besparing, staden skulle göra i och med stadsfiskalstjänstens indragande, förutsattes vidare, att staden, i likhet med vad fallet är i Karlskoga och Mölndals distrikt, skulle bidra till kostnaderna för åklagaren-polischefens avlönande. Ersättningskyldigheten föreslås till hälften av det belopp, som av statsmedel komme att utgå till åklagaren-polischefens avlönande ävensom i vikariatsersättning och därå utgående tilläggsförmåner åt vikarie, som förordnas under åklagaren-polischefens tjänstledighet och semester. Ersättningen bör erläggas halvårsvis emot räkning, som tillställs staden av länsstyrelsen. Ersättningen bör vidare i riksstaten redovisas såsom särskilda uppbördsmedel under femte huvudtitelns anslag till Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar. Vidare föreslås, att staden skulle tillhandahålla erforderliga kontorslokaler åt de båda inom distriktet anställda landsfiskalerna och deras biträden samt bestrida kostnaderna för lokalernas uppvärmning, städning och belysning ävensom tillhandahålla erforderliga möbler och annan rumsinredning. Slutligen framhålles i promemorian, att organisationen icke kan genomföras förrän nuvarande stadsfiskalen i Trollhättan J. M. Winlöf avgått från sin tjänst, vilket beräknas ske först år 1949. Emellertid skulle preliminära underhandlingar hava inletts för att bereda Winlöf förtidspension, varför organisationen måhända skulle kunna genomföras vid en tidigare tidpunkt.

Stadsfullmäktige i Trollhättan hava vid sammanträde den 21 november 1944 för stadens del godkänt förslaget samt, sedan stadsfiskalen Winlöf

skriftligen förklarat sig villig att ingiva ansökan om avsked från stadsfiskals-tjänsten från och med den 1 mars 1945, beslutat att bereda Winlöf förtids-pension på av honom uppställda villkor från den tidpunkt, då den nya orga-nisationen vore avsedd att träda i kraft. Slutligen hava stadsfullmäktige understrukit att staden genom sitt åtagande icke borde komma i sämre ställ-ning vid ett förstatligande av polisväsendet. *Länsstyrelsen i Älvsborgs län* har i yttrande den 15 december 1944 tillstyrkt förslaget, varvid länsstyrel-sen dock framhållit önskvärdheten av att därest nuvarande innehavaren av landsfiskalstjänsten i Tunhems distrikt utnämndes å endera av de två lands-fiskalstjänsterna i det föreslagna distriktet, han i lönehänseende icke borde erhålla en sämre ställning än den andre landsfiskalen. Tillika föreslås, att åklagaren-polischefen tills vidare icke skulle erhålla ställningen som förman i förhållande till utmätningsmannen.

Sammanslagning av Askims och Hisings distrikt.

Genom förutnämnda kungörelse den 28 juni 1941, nr 682, angående rikets indelning i landsfiskalsdistrikt förordnade Kungl. Maj:t att Askims distrikt skulle omfatta socknarna Askim, Västra Frölunda och Styrso samt Hisings distrikt de sju socknarna inom Östra Hisings och Västra Hisings härader även-som staden Marstrand. Samma dag förordnade Kungl. Maj:t att landsfiskals-tjänsten i Askims distrikt skulle hänföras till lönegrad A 24 och landsfiskals-tjänsten i Hisings distrikt till lönegrad A 23.

Genom beslut den 25 augusti 1944 förordnade Kungl. Maj:t, att Västra Frö-lunda socken från och med den 1 januari 1945 skulle införlivas med Göteborgs stad. Då Askims distrikt därefter skulle få en folkmängd av endast omkring 5 250 personer, synes organisationen böra bliva föremål för omprövning. I en inom socialdepartementet härom upprättad *promemoria* har i valet mellan olika lösningar föreslagits, att Hisings distrikt och återstoden av Askims distrikt skulle sammanslås till ett distrikt, förslagsvis benämnt Hisings distrikt, och att i detta distrikt skulle anställas två landsfiskaler, varav den ene skulle vara åklagare och polischef samt den andre utmätningsman. Det föreslagna distriktet skulle erhålla en folkmängd av omkring 21 700 personer och en areal, bortsett från vattenområden, av 2,6 mil². Enligt inhämtade statistiska uppgifter kunde antalet brottmålsärenden i distriktet beräknas till 1 500 årligen, antalet åtal till 600, antalet i under året inkomna restlängder antecknade skattskyldiga till 9 300 samt antalet under året inkomna handräckningsären-den berörande restindrivningar till 5 700. Åklagaren-polischefen föreslås pla-cerad i lönegrad A 24 och utmätningsmannen i lönegrad A 22. Valdes icke den föreslagna lösningen, finge man räkna med att inrätta två mindre landsfiskals-distrikt. Såväl brottmålsärendenas och polisgöromålens antal å ena sidan som utmätningsmannagöromålen å andra sidan skulle i dessa båda distrikt bliva av stor omfattning, varför de båda landsfiskalerna bleve nödgade att splittra sig mellan de olika arbetsuppgifterna. Genom sammanslagning av distrikten skul-

le dessa olägenheter undvikas och de båda landsfiskalerna erhålla önskvärd koncentration av arbetsuppgifterna. Åklagaren-polischefen skulle sålunda få tillfälle att på ett helt annat sätt än eljest ägna sig åt polisuppgifterna inom distriktets skärgårdssocknar, vilka framförallt sommartid, då de voro livligt besökta av badgäster, seglare och campare, erbjödo sina speciella problem ur polissynpunkt.

Därest en av de nuvarande landsfiskalerna inom Askims, respektive Hisings distrikt utnämndes till utmätningsman inom det nya distriktet, borde han vid det förhållandet att de nuvarande tjänsterna äro placerade i lönegrad A 24 respektive A 23, överföras å övergångsstat.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har i yttrande den 16 februari 1945 tillstyrkt förslaget.

Landsfiskalsorganisationen inom Solna och Tumba distrikt.

Enligt kungörelsen den 28 juni 1941, nr 682, angående rikets indelning i landsfiskalsdistrikt omfattar Solna distrikt Solna stad samt Tumba distrikt socknarna Huddinge, Botkyrka, Salem och Grödinge. I vardera distriktet tjänstgör en landsfiskal, placerad i lönegrad A 24, samt två landsfiskalsassistenter, av vilka den ene har att på eget ansvar fullgöra det landsfiskalen åliggande bestyret med indrivning och redovisning av restantier och böter ävensom att vara utmätningsman.

Av den statistik, som enligt vad förut nämnts inforrats rörande landsfiskalernas arbetsbörda år 1944, framgår, att Solna distrikt vid årets utgång hade en folkmängd överstigande 31 720 personer och en areal av 0,19 mil² samt Tumba distrikt en folkmängd överstigande 25 400 personer samt en areal av 4,2 mil². I Solna distrikt utgjorde antalet anmälda brottmålsärenden 1 539, varav 1 066 gällde allvarligare brott och förseelser och 473 bagatellförseelser. Antalet åtal var i bagatellmål 421 och i grövre brottmål 214. Antalet inkomna utmätningsärenden utgjorde 781. I under året inkomna restlängder hade antecknats 24 865 skattskyldiga och antalet inkomna handräkningsärenden berörande restindrivningen utgjorde 11 304. Enligt kassajournalen hade under året influtit 2 977 822 kronor. — I Tumba distrikt var antalet brottmålsärenden 840 varav 488 av grövre och 352 av enklare beskaffenhet. Antalet åtalade var i grövre brottmål 154 och i enklare mål 295. Antalet utmätningsärenden utgjorde 314, antalet i under året inkomna restlängder antecknade skattskyldiga utgjorde 17 006 och antalet handräkningsärenden för utfående av utskylder 5 679. Enligt kassajournalen hade under året influtit 1 125 363 kronor. — Vid en jämförelse med arbetsbördan i andra distrikt synes framgå, att omfattningen av de kamerala arbetsuppgifterna i Solna distrikt är icke fullt åtta gånger större än i ett medelstort landsfiskalsdistrikt med assistent samt omfattningen av samma uppgifter inom Tumba distrikt mer än fyra gånger större än i ett distrikt av nyss angiven storlek.

I yttrande den 23 januari 1945 rörande behovet av landsfiskalsbiträden inom

varje distrikt har *länsstyrelsen i Stockholms län* i detta sammanhang erinrat om ett uttalande i departementspromemorian angående landsfiskalsbiträdenas löneförmåner av innebörd, att den i Karlskoga och Mölndals distrikt förekommande organisationen med två landsfiskaler, av vilka den ene vore åklagare och polischef och den andre utmätningsman, kunde väntas bli genomförd i ytterligare några distrikt. På grund härav vågade länsstyrelsen räkna med att så skulle bli fallet även i fråga om Tumba och Solna distrikt. I anslutning härtill har framhållits, att vid nuvarande organisation av uppborðsväsendet en uppdelning av landsfiskalstjänsterna i dessa båda distrikt, å vilka även under fredsförhållanden vilade en onormalt stor arbetsbörda, framstode såsom synnerligen önskelig och välbehövlig. I fråga om Solna, där arbetsförhållandena snart kunde befaras ha nått bristningsgränsen, hade länsstyrelsen redan år 1942 funnit anledning anmoda t. f. landsfogden i länet att förebringa utredning angående behovet av och förutsättningarna för en uppdelning av landsfiskalstjänsten å en polischef och åklagare samt en utmätningsman. Den 15 november 1943 hade landsfogden med överlämnandet av denna utredning förklarat sig anse en uppdelning av tjänsten oundgängligen nödvändig. Då emellertid utredningen givit vid handen, att Solna stad icke vore villig att ekonomiskt bidra till uppdelningens genomförande, hade länsstyrelsen funnit sig föranlåten att för det dåvarande skjuta frågan åt sidan. Den 28 december 1944 hade t. f. landsfogden emellertid med överlämnande av promemorior från vederbörande landsfiskaler hemställt, att länsstyrelsen hos Kungl. Maj:t ville göra framställning om uppdelning av såväl landsfiskalstjänsten i Solna distrikt som motsvarande tjänst i Tumba distrikt. Med överlämnande av handlingarna i ärendet ansåge sig länsstyrelsen böra hänskjuta frågan till Kungl. Maj:ts prövning, oaktat länsstyrelsen i sitt yttrande inledningsvis erinrat om att 1944 års uppborðsberedning hade under övervägande att föreslå ett ändrat uppborðsförfarande, ägnat att minska landsfiskalernas kamerala arbetsbörda.

I de bifogade promemoriorna från *landsfiskalerna* i de berörda distrikten framhålles, att, även om den som utmätningsman förordnade assistenten hade det närmaste ansvaret för restindrivningen och utsökningsärendena, fritoge detta icke landsfiskalen från allt ansvar för denna del av tjänsten. Arbetet måste även i detta avseende bedrivas under landsfiskalens överinseende. Det kunde emellertid icke anses riktigt, att i distrikt av den storlek, varom i detta fall vore fråga, låta ansvaret för de skilda göromål, som följde med ställningen såsom polischef, åklagare, utmätningsman och civilförsvarschef, åvila endast en befattningshavare. I distrikt av denna storlek kunde anordningen med en landsfiskalsassistent som utmätningsman ur skilda synpunkter icke anses tillfredsställande. Överhuvud taget kunde det knappast anses försvarligt att låta ansvaret för de omfattande utmätningsmannagöromålen i dessa distrikt åvila en landsfiskalsassistent. Härtill komme att landsfiskalsassistentutmätningsmannen ur meriteringssynpunkt ansåge sig nödsakad att under långa tider av året söka vikariatsförordnande å landsfiskalstjänst för att få tillfälle att syssla jämväl med övriga verksamhetsgrenar inom landsfiskals-

tjänsten. Det kunde nämligen befaras, att tjänstgöringen som enbart utmättningsman ur meritsynpunkt icke skulle tillmätas samma värde som vanlig assistenttjänstgöring. Under den tid utmättningsmannen tjänstgjorde inom andra distrikt hade hans tjänst fått uppehållas av mindre erfarna vikarier, vilka saknade nödig Orts- och personkännedom, och det hade till och med ofta förekommit, att vikarie icke förordnats för utmättningsmannen, varför landsfiskalen fått taga det direkta ansvaret jämväl för utmättningsmannagöromålen.

Framställningar från vissa andsfiskaler om uppflyttning i lönegrad.

I samband med att Kungsbacka stad införlivats med Kungsbacka landsfiskalsdistrikt och Filipstads stad med Storfors landsfiskalsdistrikt hava landsfiskalerna i sagda distrikt gjort framställning om att bliva uppflyttade i lönegraden A 23. Jämväl landsfiskalen i Karlsborgs distrikt har under åberopande av arbetsbördans storlek i distriktet hemställt att bliva uppflyttad i samma lönegrad.

Efter inkorporeringen har Kungsbacka distrikt erhållit en folkmängd av 15 300 personer och Filipstads distrikt, som Storfors distrikt numera benämnes, en folkmängd av 13 935 personer. I Karlsborgs distrikt utgör folkmängden 12 500 personer.

Framställningarna tillstyrkas av vederbörande länsstyrelser.

Departementschefen.

En sammanslagning av Forsa och Hälsingtuna distrikt synes mig böra äga rum i samband med att en av de båda landsfiskalerna kan förflyttas till annat distrikt, vilket beräknas kunna ske inom loppet av nästa budgetår. Genom sammanslagningen vinnas en landsfiskalstjänst i lönegrad A 22.

De skäl, som i departementspromemorian anförts rörande den föreslagna organisationen inom Tunhems distrikt, synas mig övertygande. Av de i annat sammanhang infordrade statistiska uppgifterna rörande landsfiskalernas arbetsbörda framgår, att Tunhems distrikt redan före inkorporeringen av vissa delar av Vassända-Naglums socken var det femte i ordningen i riket i fråga om den kamerala arbetsbördans storlek. Vid en jämförelse med andra distrikt kan sägas, att de kamerala arbetsuppgifterna i Tunhems distrikt äro mer än fyra gånger så stora som uppgifterna i ett medelstort landsfiskalsdistrikt med assistent. Den arbetsbesparing i fråga om de kamerala arbetsuppgifterna, som kan förväntas inträda vid den omläggning av uppborädsförfarandet och restindrivningen, som bebådats av 1944 års uppborädsberedning, lär sålunda under inga förhållanden kunna bliva av den omfattning, att en särskild utmättningsman icke skulle vara erforderlig inom distriktet. Den föreslagna organisationen får jämväl ur alla synpunkter anses lämpligare än den som enda återstående alternativ i promemorian framförda tanken att låta

Trollhättans stad utgöra ett distrikt och socknarna i Väne härad ett distrikt. Som i promemorian framhållits skulle en väl stor disproportion föreligga mellan storleken av dessa båda distrikt, varför befattningshavarnas tjänster icke skulle på bästa sätt kunna utnyttjas. Då det förslag till överenskommelse, som staden för sin del godtagit, även synes fördelaktigt för kronan, anser jag, att detsamma bör godtagas jämväl av statsverket. Ur landsfiskalstjänsternas synpunkt innebär förslaget, att en tjänst i lönegrad A 23 utbytes mot en tjänst i A 24.

I fråga om organisationen av Askims distrikt finner jag väl, att detta distrikt bör sammanslås med Hisings distrikt, men anser jag övertygande skäl icke hava förebragts rörande behovet att i det sammanslagna distriktet anställa en landsfiskal såsom särskild utmätningsman. Av de i annat sammanhang omnämnda statistiska uppgifterna framgår visserligen, att den kamerala arbetsbördan i det sammanslagna distriktet skulle bli av stor omfattning men likväl icke av samma storleksordning som till exempel inom Tunhems eller Tumba distrikt. Härtill kommer, att planer lära vara å bane att inkorporera jämväl vissa delar av Hisings distrikt med Göteborgs stad. Beaktas jämväl den arbetsbesparing, som kan väntas följa vid en omläggning av uppborrdssystemet och restindrivningen, torde man kunna förvänta en sådan minskning av den kamerala arbetsbördan, att distriktet bör kunna organiseras med endast en landsfiskal. Tills vidare synes organisationen emellertid böra omfatta en landsfiskal i lönegrad A 24 samt två landsfiskalsassistenter, av vilka den ene bör erhålla förordnande att på eget ansvar handlägga utmätningsmannagöromålen. Vid sammanslagningen erhålles en övertalig landsfiskalstjänst i lönegrad A 23.

Den tidigare lämnade redogörelsen rörande arbetsförhållandena inom Solna och Tumba distrikt synes mig motivera, att frågan om en ändrad landsfiskalsorganisation inom dessa båda distrikt upptages till prövning. Av de förut omnämnda statistiska uppgifterna framgår, att i fråga om den kamerala arbetsbördans storlek Solna distrikt kommer som nummer ett i ordningen, närmast följt av Karlskoga och Mölndals distrikt. Som det fjärde i ordningen kommer Tumba distrikt, i sin tur närmast följt av Tunhems distrikt. Då anordningen med två landsfiskaler i samma distrikt, av vilka den ene är polischef och allmän åklagare samt den andre utmätningsman, redan genomförts i Karlskoga och Mölndals distrikt samt föreslagits till genomförande i Tunhems distrikt, synes följdriktigheten fordra, att samma organisation jämväl införes i Solna och Tumba distrikt, av vilka med hänsyn till utmätningsmannagöromålen Solna är rikets största distrikt och Tumba större än Tunhems distrikt. De skäl som av länsstyrelsen i Stockholms län anförts för en uppdelning av tjänsterna synas mig väga tungt. De av vederbörande landsfiskaler omvittrade nackdelarna av den nuvarande organisationen med en landsfiskalsassistent såsom utmätningsman i distrikt av denna storlek synes även vara av den allvarliga art, att en omorganisation bör komma till stånd. Det lär icke kunna antagas, att den omläggning av uppborrdsväsendet och restindrivningen, som bebådats av 1944 års uppborrds-

beredning, skulle medföra en sådan nedgång i arbetsbördan, att de särskilda utmätningsmannatjänsterna skulle bliva obehövlige i dessa båda distrikt, där enbart antalet utsökningsärenden är synnerligen stort. I magistratsstäder av motsvarande storleksordning torde en indragning av stadsfogdetjänsterna icke heller kunna ifrågasättas efter genomförandet av en uppboordsreform. I Karlskoga och Mölndals distrikt bidraga vederbörande städer med viss andel till avlönande av åklagaren-polischefen. Samma anordning har föreslagits även inom det blivande Trollhättans distrikt. Någon motsvarande bidragskyldighet kan emellertid icke förekomma inom Solna och Tumba distrikt, alldenstund Solna stad icke ålagts att hålla särskild stadsfiskal samt Tumba distrikt består uteslutande av landskommuner. Denna skillnad anser jag dock icke böra utgöra hinder för att inom sistnämnda båda distrikt utforma landsfiskalsorganisationen på samma sätt som i de tre förstnämnda distrikten, allra helst som denna organisationsform torde få anses vara den ur alla synpunkter lämpligaste. Påpekas må även, att genom sammanslagningen av Forsa och Hälsingtuna distrikt samt Askims och Hisings distrikt två landsfiskalstjänster bliva övertaliga. Jag vill alltså förordna, att i ett vart av Solna och Tumba distrikt organisationen skall omfatta en landsfiskal i lönegrad A 24, vilken skall vara polischef och allmän åklagare, samt en landsfiskal i lönegrad A 22, vilken skall vara utmätningsman.

Sedan Kungsbacka stad numera införlivats med Kungsbacka landsfiskalsdistrikt och Filipstads stad med Storfors distrikt, synas landsfiskalstjänsterna i Kungsbacka och Filipstads distrikt böra placeras i lönegrad A 23. Att uppflytta landsfiskalstjänsten i Karlsborgs distrikt anser jag däremot för närvarande icke vara motiverat.

Personalförteckningen upptager nu, såvitt avser landsfiskalstjänsterna, som tjänstemän å ordinarie stat 4 landsfiskaler i lönegrad A 24, 43 landsfiskaler i lönegrad A 23, 363 landsfiskaler i lönegrad A 22 samt som tjänstemän å övergångsstat en landsfiskal i lönegrad A 23 och en landsfiskal å oreglerad avlöningsstat. I anslutning till förteckningen har anmärkts, att en tjänst å ordinarie stat i lönegrad A 23 skall hållas obesatt, intill dess stadsfiskalstjänsten i Mölndal indrages, och en tjänst å ordinarie stat i lönegrad A 22 likaledes hållas obesatt, så länge den å övergångsstat i lönegrad A 23 uppförde landsfiskalen kvarstår i tjänst.

Med hänsyn till de föreslagna omändringarna i landsfiskalsorganisationen böra i personalförteckningen såsom tjänstemän å ordinarie stat upptagas 5 landsfiskaler i lönegrad A 24, 43 landsfiskaler i lönegrad A 23 samt 363 landsfiskaler i lönegrad A 22. Den nyss omförmälda anmärkningen till personalstaten bör kvarstå. Därest emellertid någon av de nuvarande innehavarna av landsfiskalstjänsterna i Askims, Hisings eller Tunhems distrikt, av vilka den förstnämnde är placerad i lönegrad A 24 och de båda övriga i lönegrad A 23, skulle erhålla lägre placerad landsfiskalstjänst, synes vederbörande böra överföras å övergångsstat samt motsvarande antal tjänster å ordinarie stat i lönegraderna A 23 eller A 22 hållas obesatta, så länge vederbörande kvarstår i tjänst som landsfiskal å övergångsstat. Anmärkning härom torde

jämväl böra göras vid personalförteckningen. Tillika bör anmärkas, att en tjänst å ordinarie stat i lönegrad A 24 skall hållas obesatt till dess att stadsfiskalstjänsten i Trollhättan indragits. Slutligen bör anmärkas, att antalet landsfiskalstjänster i lönegrad A 22 skall minskas med en, sedan sammanläggningen av Forsa och Hälsingtuna distrikt genomförts.

Jag övergår härefter att behandla en fråga rörande landsfiskalernas tillgodoseende med tjänstelokaler.

Om landsfiskalernas tillgodoseende med tjänstelokaler.

Sakkunnigbetänkandet och yttranden häröver.

I propositionen nr 225/1941 angående lönereglering för landsfiskalerna m. m. angåvos vissa normer för beräkandet av förvaltningskostnaderna å landsfiskalskontoren. För bestämmandet av lokalbidragens storlek angavs sålunda, att man borde räkna med ett lokalbehov av ett rum i distrikt med landsfiskal och högst ett biträde, två rum i distrikt med landsfiskal och två eller tre biträden samt tre eller fyra rum i de största distrikten. Med hänsyn till de särskilda förhållandena på viss ort borde avvikelser från dessa normer kunna göras. I samband med avlämnandet av vissa uppgifter, som vid denna tid införskaffades rörande förvaltningsutgifternas beräknade storlek, anförde ett stort antal länsstyrelser med instämmande av vederbörande landsfogdar, att det av olika skäl ofta icke vore tillräckligt, att landsfiskal, som hade högst ett biträde, tilldelades blott ett rum. Vid föredragningen av propositionen uttalade jag, att de anförda skälen visserligen icke voro helt utan fog men att en allmän höjning av beräkningsgrunderna komme att så väsentligt öka statsverkets kostnader, att dessa icke torde uppvägas av fördelarna. På grund därav ansåg jag mig för det dåvarande icke böra frånga de tidigare angivna normerna.

I det förut omnämnda *betänkandet* med förslag till rationalisering av vissa arbetsuppgifter å landsfiskalskontoren har emellertid frågan om tillgodoseendet av tjänstelokal åt landsfiskalerna i de minsta distrikten upptagits till diskussion. Sålunda framhålles, att ett rationellt bedrivande av arbetet å landsfiskalskontoren förutsätter, att bland annat tjänstelokalerna äro ändamålsenliga. Äro utrymmena icke tillräckliga, uppstår lätt irritation och arbetet hindras i sin behöriga gång. Efter att hava lämnat en redogörelse för nu gällande bestämmelser rörande beräkandet av lokalbehovet å landsfiskalskontoren, anföra utredningsmännen följande.

I det stora flertalet fall torde länsstyrelserna ha känt sig förhindrade att medgiva undantag från gällande huvudregler, varför landsfiskal i distrikt med endast ett biträde i regel får dela rum med biträdet. Denna bestämmelse har i praktiken visat sig mindre lycklig. Det måste givetvis vara svårt för landsfiskalen att finna arbetsro i ett rum, där slammer från räkne- eller skrivmaskiner merendels är rådande. Får landsfiskalen telefonsamtal, måste biträdet avbryta pågående arbete vid maskinerna, då samtalet annars icke lä-

rer kunna uppfattas. I en sådan omgivning måste det även stöta på svårigheter att upptaga ett polisförhör, vilket även kan komma att störas av den rättssökande allmänheten, som också måste mottagas i kontorets enda rum. Många gånger kan arbetet helt enkelt icke utföras utan att landsfiskalen har tillgång till två rum. Ofta inträffar det att flera personer behöva höras jämsides utan att de böra få del av varandras berättelser. I andra fall kan det vara nödvändigt att telefonledes kontrollera en uppgift utan att den hörde får tillfälle att avlyssna samtalet. Slutligen händer det icke sällan, att landsfiskalen sökes i ärenden av ömtålig natur och att den besökande icke vill framlägga sin sak i bitrådets eller andra personers närvaro. Det sagda torde med all tydlighet belysa nödvändigheten av att även landsfiskalerna i de mindre distrikten erhålla eget arbetsrum. Det kan för övrigt ifrågasättas, huruvida icke hänsyn till tjänstens anseende kräver, att landsfiskalernas lokalfråga erhåller en sådan lösning.

Över betänkandet, som varit föremål för remissbehandling i vanlig ordning, hava *yttranden* avgivits av ett stort antal myndigheter, varibland må nämnas *statskontoret, riksräkenskapsverket, länsstyrelserna i samtliga län* efter hörande av *vederbörande landsfogde och länsavdelning inom föreningen Sveriges landsfiskaler* ävensom *föreningen Sveriges landsfogdar, föreningen Sveriges landsfiskaler, föreningen Sveriges landsfiskalsassistenter, föreningen Sveriges landsfiskalsbiträden* och *föreningen Sveriges kvinnliga landsfiskalsbiträden*.

Av dessa hava endast *länsstyrelserna i Kronobergs, Kristianstads, Hallands, Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Jämtlands län, landsfogdarna i Uppsala, Blekinge, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Örebro, Kopparbergs och Västernorrlands län, föreningen Sveriges landsfogdar* samt *länsavdelningarna inom Södermanlands, Östergötlands, Kalmar, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Västerbottens och Norrbottens län av föreningen Sveriges landsfiskaler* direkt uttalat sig rörande föreliggande spørsmål, varvid samtliga med undantag för länsstyrelsen i Gävleborgs län livligt understrukt betydelsen och nödvändigheten av att även landsfiskalerna i de mindre distrikten erhöllo eget arbetsrum. *Länsstyrelsen i Gävleborgs län* har ansett, att lokalfrågan inom länet vore löst på ett tillfredsställande sätt samt att i de mindre distrikt, där endast ett biträde vore anställt, behov icke kunde anses föreligga av mer än ett rum för landsfiskalskontoret. *Länsavdelningen inom Göteborgs och Bohus län av föreningen Sveriges landsfiskaler* ifrågasätter tillika, huruvida landsfiskalen icke borde befrias från den honom nu åliggande skyldigheten att, visserligen emot ersättning, tillhandahålla tjänstelokal. Då flerstädes, framför allt på landsbygden, svårigheter uppstått för landsfiskalerna att anskaffa lämpliga kontorslokaler, borde dessa tillhandahållas av statsverket.

Departementschefen.

Den föreslagna ändringen av normerna för beräkandet av landsfiskalernas lokalbehov skulle medföra en kostnadsökning av i runt tal 52 000 kronor, bortsett från de ökade kostnaderna för lyse och städning, vilka kunna upp-

skattas till 20 000 kronor. Ehuru de skäl som anförts för att även en landsfiskal i ett mindre distrikt bör erhålla eget tjänsterum synas vägande, anser jag mig icke böra förorda, att förslaget i år kommer till genomförande.

Kostnadsberäkning.

Kungl. Maj:t har den 30 juni 1944 fastställt följande avlöningsstat för landsfiskalerna m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	3 084 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	2 083 000
3. Arvoden till landsfiskalselever m. fl.	»	158 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	765 000
		Summa kronor 6 090 800.

Särskilda uppbördsmedel:

Ersättning från Karlskoga och Askersunds städer	kronor	10 800
		Summa förslagsanslag kronor 6 080 000.

I anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, å vilken till följd av vakanser under budgetåret 1943/44 uppstått en besparing av i runt tal 50 000 kronor, ingår ett belopp av i runt tal 60 000 kronor till avlöning åt 18 ordinarie kanslibiträden. Av kanslibiträdestjänsterna är en vakant; de övriga 17 skola sättas å övergångsstat. Först efter genomgången konstapelsklass komma dessa tjänstemän att befordras till kontorister med polismans förordnande i lönegrad Eo 9. På grund härav bör avlöning till dem tills vidare beräknas under anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän. Då emellertid 11 av tjänsterna icke lära komma att uppehållas av ordinarie innehavare torde anslagsposten kunna nedsättas med 38 500 kronor. Ökning av anslagsposten måste å andra sidan ske med kostnaderna för avlöande av 122 ordinarie kontorsbiträden i lönegrad A 4, vilka kostnader torde kunna beräknas till 304 000 kronor. Med anledning härav synes ifrågavarande anslagspost böra beräknas till (3 084 800 — 38 500 + 304 000) 3 350 300 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal, vilken för budgetåret 1943/44 upptagits till 2 113 000 kronor, belastades samma budgetår för annat än krisändamål med i runt tal 2 107 000 kronor. Samma anslagspost, vilken för budgetåret 1944/45 upptagits till 2 083 000 kronor, beräknas för budgetåret 1944/45 komma att för annat än krisändamål överbelastas med i runt tal 49 000 kronor. Överbelastningen förklaras till en del därav, att ett antal ordinarie tjänster under längre tid uppehållits av vikarier, samt i övrigt därav, att den till 87 500 kronor beräknade kostnaden för avlöande av tillfälliga befattningshavare och annat till-

fälligt arbetsbiträde beräknas komma att överskridas med i runt tal 12 500 kronor. Med hänsyn till den föreslagna löneregleringen för den icke-ordinarie personalen torde emellertid anslagsposten i sin helhet böra omräknas, vilket torde böra ske sålunda. Avlöning till 170 landsfiskalsassistenter torde, inberäknat vikariatsersättningar vid tjänstgöring å landsfiskalstjänst, kunna beräknas till i runt tal 865 000 kronor. Avlöning till sex kontorister i lönegrad Eo 9 kan beräknas till i runt tal 20 000 kronor. Avlöning till 89 kansli-biträden i lönegrad Eo 7 kan beräknas till i runt tal 254 000 kronor. Avlöning till 112 kontors- och skrivbiträden, fördelade på lönegraderna Ex 2, Eo 2 och Eo 4, kan beräknas till i runt tal 248 000 kronor. Avlöning slutligen till 156 — egentligen 162, men till sex befattningshavare har avlöning beräknats redan under ordinarieposten — kontorister med polismans förordnande fördelade på lönegraderna Ex 5, Eo 5, Eo 7 och Eo 9 kan beräknas till 437 000 kronor. Avlöning till erforderliga vikarier å assistent- och andra biträdestjänster beräknas till 148 000 kronor. Kostnaden för avlöande av tillfälliga befattningshavare och annat tillfälligt arbetsbiträde torde böra höjas till 100 000 kronor. Slutligen bör i anslagsposten ingå ett till 60 000 kronor beräknat belopp för övertidsersättningar. Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal synes sålunda böra upptagas till (865 000 + 20 000 + 254 000 + 248 000 + 437 000 + 148 000 + 100 000 + 60 000) 2 132 000.

Anslagsposten till arvoden till landsfiskelselever m. fl., å vilken under löpande budgetår beräknas uppkomma en besparing av i runt tal 11 500 kronor, torde böra upptagas till oförändrat belopp eller 158 000 kronor.

Med hänsyn till de ändringar, som vidtagits beträffande övriga anslagsposter, bör anslagsposten till rörligt tillägg uppräknas till 817 000 kronor.

De sammanlagda avlöningskostnaderna för budgetåret 1945/46 bliva sålunda (3 350 300 + 2 132 000 + 158 000 + 817 000) 6 457 300 kronor, varifrån dock skall såsom särskilda uppborädsmedel från städerna Trollhättan, Karlskoga och Askersund avräknas sammanlagt 17 300 kronor.

Den 30 juni 1944 har Kungl. Maj:t fastställt följande omkostnadsstat för landsfiskalerna m. fl., att tillämpas under budgetåret 1944/45:

Omkostnadsstat.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	10 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	725 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	500 000
4. Övriga utgifter:		
a. Antagningsnämndens verksamhet, <i>förslagsvis</i>	kronor	2 000
b. Lokalbidrag m. m., <i>förslagsvis</i>	»	336 000

c. Handledning under landsfiskalsaspiranternas praktiska polistjänstgöring, <i>högst</i>	kronor	2 000	
d. Kostnader för distriktsåklagarkurs, <i>förslagsvis</i>	»	12 000	
e. Kostnader för tjänstedräkt, <i>förslagsvis</i>	»	13 000	kronor 365 000
			<hr/> Summa kronor 1 600 000.

Anslagsposten till sjukvård m. m., vilken under budgetåret 1943/44 överbelastats med i runt tal 20 000 kronor, torde för budgetåret 1945/46 bära upptagas till 20 000 kronor.

Anslagsposten till reseersättningar har under budgetåret 1943/44, då den var upptagen till 575 000 kronor, belastats med i runt tal 990 000 kronor. Den stora utgiftsökningen torde förklaras dels av ökade färdkostnader — sålunda torde landsfiskalerna på grund av svårigheterna att hålla egen bil i betydligt större utsträckning än tidigare nödgats för sina resor anlita taxebil — dels ock av en under rådande krisförhållanden ökad polisverksamhet. Då en återgång till mera normala förhållanden efter hand lär kunna emotses, torde anslagsposten för budgetåret 1945/46 bära upptagas till ett oförändrat belopp av 725 000 kronor.

Anslagsposten till *expenser* omfattar en delpost till *expenser* för eget behov om högst 480 200 kronor och en delpost till *expenser* för annat än eget behov om förslagsvis 19 800 kronor. Förstnämnda delpost har för budgetåret 1943/44 överskridits med i runt tal 188 000 kronor och sistnämnda delpost med i runt tal 81 000 kronor. I förstnämnda delpost ingå bland annat utgifter för telefon, vilka utgifter under nu rådande förhållanden undergått en stegring, som torde vara svår att undvika. Då emellertid även övriga från denna delpost bestridda utgifter ökat till följd av stegrade priser, synes en höjning av delposten nödvändig. Delposten till *expenser* för eget behov torde sålunda bära upptagas till 600 000 kronor. Delposten till *expenser* för annat än eget behov är givetvis svårberäknelig, då från denna post gäldas åtskilliga kostnader, som kunna uppkomma vid undersökningar i brottmål. Denna delpost synes emellertid vara för lågt beräknad och bör upptagas till 75 000 kronor. Hela ifrågavarande anslagspost synes sålunda bära upptagas till (600 000 + 75 000) 675 000 kronor.

De i anslagsposten till *övriga utgifter* ingående delposterna till anagningsnämndens verksamhet, till lokalbidrag m. m., till handledning under landsfiskalsaspiranternas praktiska polistjänstgöring samt till kostnader för distriktsåklagarkurs torde bära upptagas med oförändrade belopp, sålunda respektive 2 000, 336 000, 2 000 och 12 000 kronor. Delposten till kostnader för tjänstedräkt torde med hänsyn till att vissa tillämpningsföreskrifter rörande dispositionen av sagda delpost träda i kraft den 1 april 1945, varigenom delposten torde komma att belastas med vissa restutgifter, bära upptagas till

28 000 kronor. Anslagsposten till övriga utgifter bör sålunda utföras med (2 000 + 336 000 + 2 000 + 12 000 + 28 000) 380 000 kronor.

Anslaget till omkostnader bör i enlighet med det sagda för budgetåret 1945/46 upptagas till (20 000 + 725 000 + 675 000 + 380 000) 1 800 000 kronor.

Hemställen.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna de förslag till lönereglering för landsfiskalernas biträden, som i det föregående framlagts,

dels medgiva, att till landsfiskalernas biträden må utgå övertidsersättning i den utsträckning och under de villkor, som i den tidigare framställningen förordats,

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda de bestämmelser, som i övrigt kunna bliva erforderliga för genomförandet av de härmed framlagda förslagen,

dels godkänna följande personalförteckning för landsfiskalerna m. fl.:

Personalförteckning.

Befattning.	Lönegrad.
Tjänstemän å ordinarie stat.	
5 landsfiskaler	A 24
43 landsfiskaler	A 23
363 landsfiskaler	A 22
122 kontorsbiträden	A 4
Tjänstemän å övergångsstat.	
1 landsfiskal	A 23
17 kanslibiträden	A 7
1 landsfiskal å oregerad avlöningsstat.	

Anm. Tjänster å ordinarie stat skola hållas obesatta i följande ordning, nämligen en tjänst i lönegrad A 24, intill dess stadsfiskalstjänsten i Trollhättan indrages, en tjänst i lönegrad A 23, intill dess stadsfiskalstjänsten i Mölndal indrages, samt en tjänst i lönegrad A 22, så länge den å övergångsstat i lönegrad A 23 uppförde landsfiskalen kvarstår i tjänst. Därest någon av de nuvarande innehavarna av landsfiskalstjänsterna i Askims, Hisings eller Tunhems distrikt, av vilka den förstnämnda är placerad i lönegrad A 24 och de båda övriga i lönegrad A 23, skulle i samband med omorganisationen av dessa distrikt erhålla lägre placerad landsfiskalstjänst, skall han överföras å övergångsstat samt en tjänst å ordinarie stat i den lönegrad den erhållna tjänsten tillhör hållas obesatt, så länge vederbörande kvarstår i tjänst som landsfiskal å övergångsstat. Antalet landsfiskalstjänster i lönegrad A 22 skall minskas med en, sedan Forsa landsfiskalsdistrikt sammanslagits med Hälsingtuna landsfiskalsdistrikt.

dels godkänna följande avlöningsstat för landsfiskalerna m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	3 350 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	2 132 000
3. Arvoden till landsfiskalselever m. fl. ..	»	158 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	817 000
	Summa kronor	6 457 300

Särskilda uppbördsmedel.

Ersättning från Trollhättans, Karlskoga och Askersunds städer	kronor	17 300
	Summa förslagsanslag kronor	6 440 000;

dels ock å driftbudgeten under femte huvudtiteln för budgetåret 1945/46 anvisa

1. Till *Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar*
ett *förslagsanslag* av kronor 6 440 000
samt
2. till *Landsfiskalerna m. fl.: Omkostnader*
ett *förslagsanslag* av kronor 1 800 000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

N. O. Aurelius.